Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah :-

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
-: in the United States. :-

Issued every day except Sundays
—:- and Legal Holidays. -:—
-: 50.000 Readers. :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 231. — ŠTEV. 231. NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 2, 1916. PONEDELJEK, 2. OKTOBRA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Velika zmaga nemških čet v bitki pri Braševu

NEMCI POROČAJO, DA SO VJELI NAD 3,000 RUMUNSKIH VOJAKOV. — BAVARSKE ČETE SO ZASTAVILE UMIKAJOČIM SE RUMUNOM POT. — NAJBOLJ VROČA BITKA, KAR JIH JE BILO DOZDAJ V RUMUNSKO-AVSTRIJSKI VOJNI. — RUMUNSKA ARTILERIJA SE PRIPRAVLJA NA NOV NAPAD V DOBRUDŽI. — NEMŠKI ZRAKOPLOVCI NAD BUKAREŠTOM. — PRECEJŠNJA ŠKODA.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Nemški generalni štab je izdal zdaj nekaj podrobnejših poročil o veliki bitki, ki se je vršila te dni pri Braševu na Sedmograškem.

Bila je strašna bitka. Najstrašnejša, kar jih je bilo dozdaj v rumunsko-avstrijski vojni. Nemcem se je posrečilo vjeti 3,000 neranjenih vojakov. Rumunske čete so se mislile najprej umakniti, toda Bavarci so jim zastavili pot in zasedli vse prelaze. Rumunom potemtakem ni preostajalo drugega kot boriti se.

Vrhovno poveljstvo nemške armade naznanja:

— V dolini reke Maroš smo uspešno odbili vse rumunske napade. V bitki pri Braševu so vjele nemške čete 3,000 rumunskih častnikov in vojakov ter zaplenile precej vojnega materiala. Razen tega so zaplenile tudi trinajst topov, dva aeroplana, 10 lokomotiv, 200 voz napolnjenih z municijo in 70 avtomobilov.

Prelaz Črvena veža (Rothenturmpass) je pokrit z mrliči. Nad tem prelazom so bili naši zrakoplovci neprestano v akciji, ki so s svojimi bombami preprečili sovražniško umikanje.

Prva rumunska armada je čisto razkropljena. Veliko kodo ima tudi druga armada, ki je prišla prvi na pomoč.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Ko je dospelo sem poročilo o zmagi nemških in avstrijskih čet pri Braševu, je zavladalo v mestu velikansko razburjenje.

Prva rumunska armada je bila popolnoma obkoljena. Rumuni so se borili na življenje in smrt, toda vse njihovo prizadevanje je bilo brezuspešno. Na tisoče in tisoče jih je padlo, drugi so se pa udali.

Dunaj, Avstrija, 1. oktobra. — Avstrijski generalni štab poroča:

— Na rumunski fronti zapadno od Petroseny smo odbili vse rumunske napade. Pri Braševu so si avstrijske in nemške čete priborile pod poveljstvom generala Falkenhayna popolno zmago.

Rumuni so kmalo po tej bitki uvedli novo ofenzivo na Sedmograškem, pa niso mogli ničesar opraviti.

Bukarešt, Rumunsko, 1. oktobra. — Vrhovno poveljstvo rumunske armade naznanja:

— Na severni in severnozapadni fronti se vrše manjši lokalni spopadi. V južnem delu Dobrudže se pripravljamo na nov artilerijski napad.

Nad Bukareštom so se zopet pojavili sovražni zrakoplovci in metali bombe na mesto. Bombe so ubile dve ženski in pet otrok ter precej poškodovale neko bolnišnico.

Amsterdam, Nizozemsko, 1. oktobra. — Vse nemško časopisje je silno navdušila zmaga, ki so si jo priborili Nemci v Braševu.

"Koelnische Zeitung" pravi, da je to eden najslavnejših činov, ki so ga napravili Nemci v sedanji vojni.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča, da je oddelek avstrijskih monitorjev dospel v rumunsko pristanišče Carabia ter potopil devet sovražnih ladij.

London, Anglija, 1. oktobra. — Uradno se razglaša:

— Ob doiranski fronti se vrše vroči artilerijski spopadi. Ob reki Strumi so zasedle naše čete neko važno postojanko pri Orljaku. Proti večeru smo si po vročih bojih priborili več lepih uspehov. Odbili smo šest protinapadov ter vjeli nad sto sovražnikov.

Pariz, Francija, 1. oktobra. — Vrhovno poveljstvo francoske armade naznanja:

— Ob levem bregu reke Strume so zavzele naše čete po vročem boju dve utrjeni sovražniški vasi.

Na pogorju Veleš se vrše spopadi med našimi in sovražnimi prednjimi stražami. Pri Kajmakalanu so Srbi znova napadli Bolgare in jih pognali v beg. Pri tej priliki o zaplenili neko bolgarko baterijo.

Nek naš zrakoplovec je obstreljeval Sofijo, glavno mesto Bolgarske, ter povzročil precejšnjo škodo.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — O bojih na macedonski fronti poroča nemško vrhovno poveljstvo sledeče:

— Med Presbo in Vardarjem so naše in bolgarske čete neprestano spopadajo z zavezniki.

Sovražniku se je po večdnevnem prizadevanju in velikih žrtvah posrečilo zavzeti vrh pogorja Kajmakalan.

V splošnem se ni zadnje dni položaj veliko izpremenil.

Kadar gre za obstoj naroda, ni nobena žrtev prevelika!

"Bremen" vjet?

Washington je dobil poročilo, da so Angleži z mrežo vjeli nemški submarin "Bremen".

Washington, D. C., 1. oktobra. Iz zelo zanesljive strani se je izvedelo, da so Angleži vjeli "Bremen" in ga odvedli v pristanišče v Rosythu.

To se je baje že pred tremi tedni zgodilo. Angleži so to storili s pomočjo žičnih mrež, ki so nastavljene v angleškem vodovju. Te mreže so okoli sto jardov dolge in segajo nekako 180 jardov globoko v morje. Na vsakem koncu mreže je par bomb, ki se razletijo, kadar submarin obnjo zadene, nakar pride vojna ladja in ga vjame.

Da je bil "Bremen" jet, se je že večkrat poročalo, toda angleška admiraliteta dozdaj še ni nikoli potrdila.

•

"Bremen" je bil že parkrat prav blizu New Londona, najmanj petkrat je bil že vjet, nemški uradniki so pripovedovali, da bo najkasneje v petih, treh ali sedmih dneh v Združenih državah; potem v Nemčiji so slavili njegov prihod v New London, blizu Portland, Me., so našli že en rešilni pas, ki nosil ime "Bremen" in tvrdko, ki je mogoče submarin izdelala. Najbrže submarin še na pot ni šel, temveč, je vse skupaj navaden "bluff".

---

33 avstrijskih in nemških parnikov je je pobrisalo iz Nizozemske.

London, Anglija, 1. oktobra. — Triintrideset avstrijskih in nemških parikov, ki so bili pred vojno v Rotterdamu in ki so jih potem internirali, se je tekom te vojne izmuznilo iz pristanišč Calliope, Bellona, Hermes in Delia.

Tako piše "Niewe Rotterdamsche Courant".

Zaplenjena pošta.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — (Brezžično preko Sayville). — Angleške oblasti so v Kirkwallu zopet zaplenile vso pošto, ki se je vozila v New York na parnikih "Hellig Olav" in "Ceres".

Pozor pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	132.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na mpad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene menda že veliko spremene.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Proti Lvovu.

Rusi so obnovili ofenzivo. — Lvov je ogrožan. — Vjetih je okoli 4000 avstro-nemških vojakov.

Petrograd, Rusija, 1. oktobra. Včeraj so ruske čete obnovile ofenzivo proti Lvovu. Po kratkem prekinjenju z boji so ruske čete navalile na avstro-nemške postojanke. Lvov je zdaj ogrožan od severa in juga.

Glasom uradnih poročil so imele ruske armade velike uspehe. Avstro-nemške čete se z vso silo zoperstavljajo in rusko poveljstvo pripozna, da ni posebno lahko napredovati.

Poročilo ruskega vojnega urada se glasi:

"Južno od Rige je nek sovražni zrakoplov, ki je bil zadet od na zemljo, ki je še v sovražnih rokah.

"V okolici, po kateri teče Brody-Krasne železnica (Krasne je trideset milj od Lvova, so naše čete pričele vprizarjati hude napade. Uspehe smo imeli velike, kljub temu, da je sovražno zoperstavljanje silno.

"V teh bojih je bilo vjetih 59 častnikov in 1928 mož.

"Južno od Brzezanija se boji nadaljujejo. Berzazany se nahaja petdeset milj jugovzhodno od Lvova. Hude bitke divjajo tudi pri Zloti Lipi. Z naskokom smo tukaj zavzeli več sovražnih pozicij. — Vjeli smo 112 častnikov in 2269 navadnih vojakov. Zaplenili smo tudi več strojnih pušk. Sovražni protinapadi so bili brezuspešni.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Rusi so še enkrat obnovili svojo ofenzivo. Z velikanskimi armadami so navalili proti Lvovu. Jugovzhodno so imeli nekoliko uspeha; zavzeli so nekaj avstro-nemškega ozemlja. Na severu so avstro-nemške čete vstavie rusko prodiranje. Pri prvem napadu so imei nekoliko uspeha, potem so pa še sedemkrat brez uspeha navalili.

V Karpatih vlada mir.

Dunaj, Avstrija, 1. oktobra. — Današnje poročilo avstrijskega vojnega urada pravi glede bojev z Rusi:

"V Galiciji se vrše hudi boji, ki pa niso posebne važnosti. Mi smo vjeli 4 ruske častnike in 532 navadnih vojakov.

Delavski boj v New Yorku.

800 stavkokazov na newyorških železnicah je zapustilo delo. — Družba grozi stavkarjem.

Najvažnejše, kar se je dogodilo tekom zadnjih dveh dni, je bilo, da je okoli 800 stavkokazov zapustilo svoje sramotno delo, ker jim je družba znižala plače. Dozdaj so imeli kot skebi okoli $5; Shonts, predsednik družbe, jih je pa hotel zdaj zaposliti kot prave delavce in jim seveda tudi plače znižati.

Iz gotovih virov se je doznalo, da jih bo šlo še več.

Stavkajoči motormani in sprevodniki so pričeli zadnje dni dobivati od družb pisma, da se naj vrnejo na delo, sicer ne morejo imeti nikdar več upanja, da bi mogli dobiti nazaj svojo prejšnjo službo.

Kako bo s stavko iz simpatije, se ne ve, kajti vse unije ne morejo iti na stavko, ker jih vežejo kontrakti. Danes zvečer se bo vršila konvencija, pri kateri se bo odločilo. Skoro gotovo pa je, da železniški stavkarji ne smejo pričakovati od drugih unij kake pomoči.

Tekom včerajšnjega dne se je prigodio na železnicah, kjer delajo stavkokazi veliko nesreč. Na več krajih je prišlo tudi do nemirov in malih spopadov med stavkarji in skebi.

Dva parnika potopljena.

London, Anglija, 1. oktobra. — "Lloyd" poroča, da je bil potopljen angleški parnik "Maywood".

Iz nekega drugega vira se je pa izvedelo, da se je istotako potopil angleški parnik "Rolla".

Iz Grške.

Kralj Konštantin se še vedno ni odločil. — Šef generalnega štaba je odšel na dopust.

Atene, Grško, 1. oktobra. — V kratkem času se bo sestal kraljev svet, ki bo odločil, kakšno stališče naj vzame Grška.

Sem je dospelo poročilo, da so se na otoku Dante spopadle vladne čete s pristaši bivšega grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

Atene, Grško, 1. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da bo grški kralj že danes ali jutri sporočil francoskemu predsedniku in angleškemu kralju, kakšno stališče namerava zavzeti.

Kakorhitro bo pojasnil kralj svoje stališče, bo sedanji kabinet odstopil. Pri vstvarjanju novega kabineta bo imel angleški poslanik odločilno besedo. Brezdvomno bo član prihodnjega kabineta tudi bivši grški ministrski predsednik Venizelos.

Kalogeropulos bo ministrski predsednik in finančni minister. Stratos, dosedanji mornariški minister, bo postal vojni minister.

General Moscopulos je odšel za 45 dni na dopust. Nadomestoval ga bo general Gennadis.

Atene, Grško, 1. oktobra. — Danes je dospelo na francosko poslaništvo 45 kadetov, stražnikov in vojakov, ki so s hoteli pridružiti revolucionarnemu gibanju. Poslanik jim je dal na razpolago močno telesno stražo.

Vsak dan se pridruži zaveznikom veliko častnikov in vojakov.

Atene, Grško, 1. oktobra. — Uradni list provizorične vlade je priobčil danes dekret, katerega sta podpisala Venizelos in Cundoriotis. V dekretu pravita, da imenujeta generala Panjotisa za tretjega člana triumvirata, ki bo načeloval provizorični vladi.

Prebivalstvo otoka Tenedosa se je pridružilo zaveznikom.

"Ogenj na "Philadelphiji".

Včeraj je dospel iz Liverpoola parnik "Philadelphia", ki je pričel v četrtek, 800 milj od cilja, pričel goreti v spodnjih prostorih.

Izmed 646 potnikov jih je komaj šest vedelo za ogenj.

Dva norveška parika potopljena.

London, Anglija, 1. oktobra. — "Lloyd" poroča, da sta bila potopljena dva norveška parnika, in sicer: "Manuel of Tonsberg" in "Trondhjen".

Moštva sta se rešila.

REŠIMO SLOVENSKI NAROD LAKOTE!

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZŽIČNEM BRZOJAVU.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljatvah; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje $4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopošlje.

Zdaj je mogoče poslati le okrogle svote, kot naprimer: K 100, 200. 300 itd. do K 10,000.

Brezžične pošiljatve gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljatve dospejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodi se pa kaj lahko, da pošiljatev traje tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezžičnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoča zakasnitev, ako se urine kje kake napake.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dodati: pošlje naj se po brezžičnem brzojavu.

Denar za brezžične brzojavke pošljite po poštnem Money Orderu ali pa gotov denar v priporočenem pismu, ne pa potom privatnih ženkov.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Prodiranje proti Bapaume. Zopetni polet nad London.

ANGLEŽI SO IMELI PRECEJŠNJE USPEHE NA 3,000 JARDOV DOLGI FRONTI. — NEMCI SO NAPADALI NA CHAMPAGNE FRONTI. — OKLOPNI TRAKTORJI ZOPET V AKCIJI. — FRANCOSKI USPEHI. — NEMŠKI ZEPPELINI NAD ANGLIJO. — EDEN IZMER ZRAKOPLOVOV JE PRILETEL NA TLA SEVERNO OD LONDONA. — PODROBNOSTI ŠE NISO ZNANE.

London, Anglija, 1. oktobra. — Glasom uradnih poročil iz angleškega glavnega stanu so angleške čete na sommeskem bojišču napredovale na tri tisoč jardov dolgi fronti, ki se razteza vzhodno od Eacourta l'Abbaye pa do Albert-Bapaume ceste.

Eacourt je, kot se poročilo glasi, že v angleških rokah. Pri teh operacijah so se Angleži zopet poslužili oklopnih avtomobilov, ki so napravljeni po vzoru ameriških traktorjev. Angleško uradno poročilo pravi, da so napravili "dobro".

General Sir Douglas Haig tudi naznanja, da so Angleži od 18. septembra zaplenili štiriindvajset poljskih topov, tri težke havbice in več vojnega materijala.

Tekom cele ofenzive na Sommi so pa angleški vojaki vjeli 26,735 nemških vojakov.

Uradno poročilo angleškega glavnega stanu se glasi tako-le:

— V nedeljo popoldne smo južno od Ancre napadali in imeli velike uspehe na 3,000 jardov dolgi fronti, ki se razteza od Eacourt l'Abbaye pa do Albert-Bapaume ceste, severovzhodno od Destermont farme. Vas Eacourt je kot se poroča že v naših rokah.

Bolj proti vzhodu smo tudi napredovali. Več kot 300 sovražnikov smo vjeli; naše izgube so dozdaj razmeroma majhne.

Naša artilerija je obstreljevala vas Transloy, ki se nahaja severno od Morvala. Municijsko skladišče je bilo pognano v zrak.

V soboto se je vršilo v zraku več bojev, v katerih so Nemci izgubili štiri stroje. Mi pogrešamo en zrakoplov.

Tekom današnjega dne je bilo vprizorjenih na sovražne postojanke šestnajst zračnih napadov.

Pariz, Francija, 1. oktobra. — Poročilo francoskega vojnega departmenta se glasi:

— Na sommeski fronti je bilo več vojnih operacij, v katerih je nam bilo mogoče zavzeti več nemških zakopov severno od Rancourta in jugovzhodno od Morvala.

Artilerija je bila zelo aktivna, zlasti na južnem delu sommeskega bojišča.

V Champagne je sovražnik vprizoril dva huda napada, potem ko je naše postojanke bombardiral. Napada se mu se nista posrečila, ker smo poslali nanj tak ogenj, da se je moral takoj vrniti nazaj v svoje zakope.

Na drugih delih fronte ni bilo drugega kot običajno bombardiranje.

Zrakoplovstvo: — Vršilo se je več zračnih bojev, v katerih so Nemci izgubili en balon. Naših izgub ni bilo.

Berlin, Nemčija, 1. oktobra. — Nemško uradno poročilo se glasi, da so bile proti armadam nemškega poveljnika na severnem delu zahodne fronte, vojvode Albrehta, zlasti angleške patrulje zelo aktivne.

Na fronti princa Rupreta so angleške čete vprizarjale hude napade.

Pred Verdunom je bilo več hudih spopadov, ki so se končali neodločilno. Francoske granate niso imele nobene ga uspeha.

Pariz, Francija, 1. oktobra. — Prosper Renaud, župan mesta Verdun, je bil imenovan članom Častne legije, ker je "ostal na svojem mestu, ne meneč se za svojo starost in slabo zdravje tekom celega časa, odkar bombardirajo Nemci Verdun."

London, Anglija, 1. oktobra. — Prebivalci Londona so se nocoj prebudili vsled pokanja protizračnih baterij, ki so pošiljale ogenj proti velikanskim nemškim Zeppelinom. Na ulicah se je zbralo na stotisoče ljudi, ki so opazovali v višavi nemške Zeppeline in videli, ko je zopet eden, goreč, priletel na tla.

Kmalu potem je bilo izdana sledeče uradno poročilo:

— Včeraj zvečer od 9. do 12. ure se je pojavilo nad vzhodni obali več sovražnih zrakoplovov. Vrženih je bilo par bomb blizu obale, ki pa niso, kot se poroča, napravile nobene izgube. Zrakoplovi še niso odleteli, pač pa silijo nad London, kjer so protizračne baterija v akciji.

Eden izmed teh zrakoplovov je bil izstreljen, kot se poroča; na tla je priletel severno od Londona.

Goreči zrakoplov se je videlo milje naokrog. Domneva se, da je moštvo izgubljeno.

Goreči Zeppelin je najprej počasi padal ter se nato pognal z vso silo proti zemlji.

Tukajšnji uradni krogi so mnenja, da bo Nemcem najbrže zmanjkalo vebelja; nekateri so skoro prepričani, da je to bil zadnji polet.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00	Za pol leta za mesto New York..	2.00
Za pol leta	1.50	Za Evropo za vse leto	4.50
Za celo leto za mesto New York..	4.00	Za Evropo za pol leta	2.55
		Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Amerika in vojna.

Amerika ni udeležena pri vojni v Evropi, a upliv vojne se čuti skoraj tako, kot v kateri izmed držav, ki so zapletene v vojno.

Vzrok temu je kapital, ter brezobzirno izrabljevanje položaja.

Ko se je pričela vojna ter so prišla v Združene države velikanska naročila za orožje in municijo, so se izpremenili prej cvetoči industrijalni kraji v pravo vališče razdejalnih stvari, ki tvorijo neobhodno potrebo zavezniških vojskujočih se držav.

Ameriški kapitalisti se ne brigajo niti za prošlost niti za bodočnost ter ne vpoštevajo stvari, ki bodo sledile temu naravnost mrzličemu preobratu v proizvajanju stvari, kojih predmet tvori splošna industrija.

Osredotočenje industrije na en predmet in posebno, če je ta predmet začasnega pomena, je naravnost usedopolna stvar. Ameriški kapitalisti se ne brigajo za to, ter ne vpoštevajo nikakih posledic.

Njih edini cilj je bilo pridobivanje denarja v velikem in to v najkrajšem času brez vsakih ozirov na narod in na narodno gopodarske posledice takega postopanja.

Predvsem se povdarja nevtralnost. S tem se hoče prikriti ljubezen, katero goje odločilni krogi do zavezникov.

Da so simpatije ameriškega naroda angleškega izvora na strani Anglije, je sicer umevna stvar za danes, dasiravno ne bi bila umevna pred sto leti.

Ljubezen do svobode se je polagoma vdušila v pridobivanju bogastev.

Čut, ki vodi človeka k velikemu bogastvu, gasi v njem vsa idealna čustva, med katerimi zavzema ljubezen do svobode prvo in poglavitno mesto.

Amerika se je rodila iz ljubezni do svobode.

Unuki in pravnuki ter doseljenci z vseh strani sveta so pozabili ideale, ki so navdajali dede in pradede, može, kateri so vstvarili svobodo te velike republike.

V strastnem boju in na lovu za denarjem so se izgubili.

Potomci in priseljenci različnih rodov, niso vredni, da bi se nazivali naslednikom teh ljudi. V pridobivanju posvetnega blaga je otopel v ameriškem narodu čut za visoke in vzvišene cilje, ki so navdajali vstvaritelje te velike in svobodne republike.

Od vsega, kar je navdajalo može, vstvarajoče našo novo domovino, je ostal samo zunanji pojem svobode. Ta se izraža le v nedoločenem ter nepojmovanem čustvovanju o svobodi, ki je pa le pojem, ako nima bistvene podlage.

Konvencije.

Beseda konvencija je tujka, in skoraj vsi člani, ki so zastopani v raznih Jednotah, razumejo, kaj pomeni.

Po slovensko bi se reklo občni shod. Ta občni shod je draga stvar. Stroške zanj morajo plačevati člani.

Nekoč se je vršila konvencija neke hrvaške Jednote. Nastopil je govornik, ki je dokazoval, kako velike stroške ima Jednota s svojimi konvencijami. Eden izmed članov, dasiravno neizobražen človek, je zelo dobro pripomnil:

— Mani, brate, praznu slamu. Iz nje ni nama ni tebi ništa. Mi plaćamo, pa hoćemo da imamo muziku i mirna Bosna!

S temi besedami je povedano vse. Vsa nerazsodnost in vsa lahkomišljenost.

Naš narod je preveč zaupen in preveč vihrav ter misli v svoji vihravosti, da dela sebi in celokupnemu članstvu dobroto.

Ko pride pri posameznih društev do glasovanja, so skoraj vsi za predlog, katerega stavita predsedniški tajnik ali predsednik, ne glede na opravičene ali neopravičene zahteve ali stvari, ki tvori predmet glasovanja.

Naše konvencije so popolnoma brezpotrebna stvar.

Vse, kar se vrši na naših konvencijah, je tako brezpomembno, da bi se stvar lahko izvršila uradnim in pismenim potom tekom par dni.

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

ANGLEŠKI GENERAL HAIG.

Zato pa mora plačati narod ali ljudje, ki so zastopani v Jednoti in društvih velikanske svote, ki ne pridejo v dobro niti društvu, niti organizaciji, niti članstvu, temveč le posameznim osebam, ki so imele veliko prednost in čast, da so bile izbrane za delegate.

V splošnem človekoljubnem smislu, kot je vstvarjena vsaka podporna organizacija, oziroma Jednota, nima tako koristoslovstvo in zasledovanje malenkostnih in osebnih ciljev nikakega prostora.

Naravna posledica tega je in iz našega izvajanja se izprevidi, da so konvencije slovenskih podpornih Jednot in društev, na katere se skliče ljudi iz vseh strani Združenih držav, velikanska nesmisel in nepotreba.

Vse, kar se vrši na teh konvencijah, bi se lahko uredilo, kot že rečeno, pismenim potom in z malimi stroški. Konvencije niso namenjene blagru Jednote ali društva, ki je zastopano, temveč le zapravljanju splošnega jednotinega denarja.

S takimi konvencionalnimi stvarmi bi se končno že lahko pometlo in to tembolj, če se pomisli položaj, v katerem se nahaja slovenski delavec v Ameriki.

Denar, ki ga vplačuje z dobro voljo in poštenim namenom, je trdo in z žulji zaslužen.

Vsako zapravljevanje ali trošenje tega skupnega imetja je greh, povzročen na narodu samem.

O tem bi mogli biti prepričani vsi, ki imajo kako odgovorno stališče pri slovenskih organizacijah v Ameriki.

—k.

Iz urada Z. J. P. D.

ZBOROVANJE
za vstanovitev "Zveze jugoslovanskih pevskih društev" v Conemaugh, Pa., dne 4. sept. 1916.

Navzoča društva: Bled, Conemaugh, Pa.; Rodoljub, Johnstown, Pa.; Vihar, Dunlo, Pa.; Edinost, Cleveland, O.; Zvon, Forest City, Pa.; Sloboda, Monessen, Pa.; Jugoslavija, Woodlawn, Pa.; Zvon, Cleveland, Ohio.

Kot predsednik slavnostnega odbora otvori sejo Ignacij Hude ob 9. dopoldne v društvenih prostorih Slovenskega pevskega in izobraževalnega društva 'Bled', pozdravi zborovalce in zborovalke ter razloži pomen in važnost današnjega zborovanja.

Za predsednika današnjega zborovanja se izvoli per acclamationem Ignacij Hude; za zapisnikarico za Slovence ga. Marija Spec, za Hrvate in Srbe S. G. Savić.

Predsednik prebere brzojavni pozdrav slov. pevskega društva "Slavec" iz New Yorka in slov. pevskega društva "Slovenec" iz Witt, Ill., ter pozdrav Čeha Marcela Klimeka iz Pueblo, Colo.

Andrej Vidrich predlaga, da se sestavi resolucija, ki se naj objavi v slovenskih, hrvatskih in srbskih listih kot apel na jugoslovansko javnost, da deluje za slovansko pesem. Da sestavita to resolucijo, sta bila izvoljena Andrej Vidrich za Slovence in Juraj A. Matijaščić za Hrvate in Srbe.

Predsednik prične čitati pravila, katera je sestavil. Čita točko za točko; pravila se sprejmejo v celoti z nekaterimi izpremembami.

Na predlog Ign. Hudeta se sklene, da ima Zveza svoj znak: lira z začetnimi črkami Z. J. P. D. za Slovence, za Hrvate in Srbe pa S. J. P. D.

Sklene se na predlog Ign. Hudeta, da se izvoli en glavni tajnik in za vsak narod, zastopan v Zvezi, po en pomožni tajnik.

Ign. Hude predlaga, da se da glavnemu odboru moč, da v slučaju, da se prijavi k Zvezi kaka nova narodnost, imenuje za to narodnost v glavni odbor enega tajnika in dva nadzornika. Sprejeto.

Na predlog A. J. Matijaščića se sklene, da ima pri zborovanju pravico govoriti in debatirati vsak član Zveze; v glavni odbor pa more biti voljen samo pevec.

Primož Kogoj predlaga, da naj bo glavni pevovodja obenem Zvezin arhivar; sprejeto.

J. Jadrič stavi predlog, da zborovanju predseduje tačasni predsednik, lahko se pa voli tudi drugi predsednik; sprejeto.

Na predlog Primoža Kogoja se sklene, da glavni pevovodja določi pesmi za skupni nastop pri koncertih; prej naj mu pa društveni pevovodje nasvetujejo različne pesmi, iz katerih potem izbere gl. pevovodja primerne pesmi za koncert.

V zadevi tekme na koncertu se razvije debata, v katero posežejo Kogoj, Jadrič in drugi. Sklene se, da se ne prirejujejo tekme.

Na predlog Andreja Vidricha se sklene, da bo Zveza poskušala udeležiti se mednarodnih tekem, ako bi se take kdaj prirejale.

O zvezinih prispevkih nastane debata, katere se udeležijo Kogoj, Hude, Jadrič, Matijaščić, Horvatić, Količ, Kovačič, Palian, Grmek in drugi. Sklene se, da plača vsako društvo Zvezi po $1.00 na leto od vsakega pevca, in sicer v dveh obrokih za vsakega pol leta naprej. Pevke so proste prispevkov.

Večina zborovalcev debatira, bi se-li sprejeli v Zvezo tudi podporni člani (nepevci). Sklene se, da more vsak posameznik postati podporni član proti plačilu $25.00 enkrat za vselej.

Na Primož Kogojev predlog se sklene, da vsak pevovodja pošlje glavnemu pevovodji seznam različnih skladb, ki jih ima v svoji zalogi, da si jih morejo različna društva izposoditi s posredovanjem Zveze.

Sklene se, da se vrši prihodnje zborovanje s koncertom v Clevelandu, Ohio, dne 4. in 5. septembra 1917.

Na predlog Primoža Kogoja se sklene, da naj bo sedež Zveze v rojstnem kraju, v Johnstownu, Pa.

Glasilo Zveze je Glas Naroda za Slovence in Hrvatski Srijet za Hrvate in Srbe.

Volitev glavnega odbora:

Primož Kogoj, predsednik;

Juraj A. Matijaščić, podpredsednik;

Ignacij Hude, glavni pevovodja;

Josip Dupin, glavni tajnik;

Peter Srnovršnik, pomožni tajnik;

Štefan Horvatić, blagajnik.

Nadzorniki: Frane Lavrič in ga. Fani Susman za Slovence; Josip Vincetić in Ivo Matan za Hrvate in Srbe.

Predsednik navdušuje pevce in pevke, da delujejo po svojih močeh za procvit Zveze in se zahvali za obilno udeležbo in sodelovanje pri koncertu, kakor tudi na zborovanju, nakar zaključi zborovanje ob 1. popoldne.

Marija Spec, zapisnikarica.

UVOD K RESOLUCIJI.

Uvidevajoč potrebo prebuditi naš jugoslovanski življ v naši novi prostrani domovini, svobodni republiki ameriški, zlasti v tem kritičnem času, ko gre za obstoj malih narodov, ko so v ljutem boju na življenje in smrt za biti ali ne biti, njih zemlja teptana in okužena po najzagriženejšem sovražniku Slovanstva, ki si je nadel nalogo uničiti vse, kar ni njegovega pokolenja ter nadomestiti s svojim psevdo-modernizmom, z orožjem v roki je prihrumel v naše prekrasne in ljubljene pokrajine, v naše rojstne kraje, prisilil z njegovo barbarsko krutostjo sinove našega naroda, da so šli za njega v bratomorni boj, njegova želja je uničiti in razdejati predvsem jugoslovansko misel, njegov namen ni bil dosežen v mirnih časih, zaželel si je krute vojne, potom katere naj bi zavladal vsem narodom na svetu, ne meneč se, ako tudi uniči najplemenitejšo lastnino narodovo, ne zmeneč se, da ga je ravno jugoslovanski narod rešil njegovega lastnega propada ter ubranil, da se ni njegovo sedajnje turško-rimsko-protestantsko krščanstvo spremenilo v prah, ne zmeneč se, da je ob vsaki priliki zahteval našo kri, kadar mu je pretila nevarnost, ali vstrajni narod, ki je pretrpel in prenesel najgrozovitejša tiranstva, ne bo upognil svojega hrbta, prej se mora skrhati meč sovražnika kot prenehati naš narod, kjerkoli živi danes slovansko srce, naj vstane in odločno pove velikim svetovnim narodom, da slovanska sila je neupogljiva in da Slovan je velikan.

ZATRLI NAS NISO SPEČIH, NE BODO NAS BEDEČIH!

Kot poklicani faktorji, lastnina narodova jugoslovanska pevska društva v Ameriki so se sešla skupaj dne 3. in 4. septembra 1916 v mestu Johnstown, Pa., ne zmeneč se za telesni in duševni trud, ne za ogromne stroške, ki ji bzahteva skupni sestanek, vsi kot eno bitje z enako željo so prihiteli skupaj, da pokažejo narodno edinstvo drugorodcem, ki naj si predočujejo edinstvo in slišijo želje naroda, pojasnjene v njegovi pesmi, katera v milini in lepoti se lahko meri z vsako drugo. Najblažji namen sestanka je privabil pevce skupaj, da se tesnejše združijo ter z združenimi močmi povzdignejo glas, da se ostali narodi prepričajo, da živi narod jugoslovanski tudi v Ameriki, kateremu pa ni prenehalo biti njegovo srce za njegov rod. Plemeniti namen sestanka je tudi, da se naša ljubljena slovanska pesem, ki zasluži prvenstvo pred vsemi drugimi, kot dragocen zaklad ohrani narodu, in česar ni naši mbratom onstran atlantiškega oceana možno ohraniti, našo ljubljenko, za to so se zavzela slovenska, hrvatska in srbska pevska društva v Ameriki in si nadela nalogo, da narodu ohranijo njegov zaklad ter mu ga zopet podarijo, ko se otrese sužnosti že omahujočega sovraga ter postane sam svoj gospod.

PROST MORA BITI, PROST MOJ ROD!

A ti, Jugoslovan, je-li boš stal na strani tej plemeniti ideji?

RESOLUCIJA.

Člani in članice, zastopajoči 8 združenih pevskih društev na prvem kongresu Jugoslovanske pevske zveze v Ameriki dne 3. in 4. septembra 1916 v Conemaugh, Pa., primavamo, da:

a) Prišel je čas žive potrebe narod zbuditi k zavesti, ga potom njegove lastnine, prelepe slovanske pesmi in glasbe, spodbuditi k narodnemu delu ter ga povzdigniti potom pesmi in glasbe na višje kulturno stališče.

b) Priznavamo, da je petje in glasba velik del v pomenu kulturno – izobraževalnega razvoja, s katerega pomočjo se privede narod do popolnosti, katera je potrebna k emancipaciji naroda.

c) Uvidevamo potrebo narod podučiti, da si opomore iz dolgotrajnega robstva ter ga privesti do popolne zavesti, bodisi iz narodnega, kakor tudi iz političnega spanja.

d) Združevati ga potom pevskih in izobraževalnih društev, katera naj se zedinijo mogočno skupino, da se potom nje zamore vstrajnejše in uspešnejše voditi započeto delo ter omogočiti vsako leto enkratni skupni nastop, potom katerega naj se jugoslovanska pesem seznanja med tujimi narodi, ki naj ima namen pridobiti vpliv in priznanje viška popolnosti jugoslovanskih narodov za vstop v njihovo bodočnost.

Ta resolucija je bila sprejeta na glavnem zborovanju sledečih jugoslovanskih pevskih društev:

Slov. pev. in izobr. dr. Bleč

Hrv. pjev. i prosv. dr. Rodoljub,

Slov. pev. dr. Zvon (Forest City, Pa.),

Hrv. pjev. i tambur. dr. Sloboda,

Slov. pev. in izobr. dr. Vihar,

Hrv. pjev. dr. Jugoslavija,

Slov. pev. dr. Edinost, ter

Slov. pev. dr. Zvon (Cleveland, Ohio).

Conemaugh, Pa., 4. sept. 1916.

Večer.

Nad menoj šepet dreves
škrtanje čričkov vmes,
in hrostov brenčanje,
kobilic cvrčanje,
komarjev pivpikanje
in čukov skovikanje.

Po nebu pa mesec veslari
v rdečem kolobari
ter mene gleda v travi,
pa to-le mi pravi:
Aha, revni zemlje ti sine,
kaj ljubi se ti moje zlatnine?

A jezen mu jaz prerekam:
Pred zlatom nikdar ne poklekam!
Zakaj, kjer je dosti zlata,
prebito je tam malo duha.
Zato imam rajši po žepih snšo
kot puhlo in prazno dušo.

Fran S. Finžgar.

Stava.

"La Lucha'" iz Havane, največji časopis na Kubi naznanja, da je pripravljena s komorkoli staviti za $10,000, da bodo zavezniki zmagali.

DAROVI
ZA REVEŽE V STARI DOMOVINI.

John Zupan, Carmen, Okla., je poslal $2.40.

Joe Kolene, East Pittsburgh, Pa., $1.00.

Dozdaj je pri nas $30.55 za eklad.

PRAVCATA ODKRITOSRČNOST

Da se dokaže trditev čudovitega delovanja, podvzamejo tovarnarji BOLGARSKEGA KRVNEGA ČAJA nenavadno metodo.

DOKAZ DOBREGA DELOVANJA SE RAZVIDI IZ PISEM.

List pregleduje zahvalna pisma ter potrjuje resnico dobrega delovanja proizvodov po prečitanju zahvalnih izrazov od onih, ki rabijo.

Skozi dve leti so izdelovalci BOLGARSKEGA KRVNEGA ČAJA pisali čitateljem teh časopisov o čudovitem delovanju, ki so ga skusili oni, ki so rabili ta povsem naravni proizvod. Toliko ljudi je že bilo ogoljufanih po raznih nič vrednih ponaredbah, da je bilo početkoma zelo težko prepričati narod, da obstoji ta čaj iz samih zemeljskih sadov, kot zelišč, cvetja, semen, korenin, jagod, biljk itd., prav iz vsega onega, kar človeški sistem zahteva. Bolgarski Krvni Čaj je staro zdravilo, spopolnjeno in znanstveno po njegovi uporabi skozi več od 1,000 let. Jemlje se ga vročega, predno greste k počitku, na dober starinski način, sok surovih tvarin prodré skozi vaš sistem, ojači vsak organ v telesu ter odstrani telesne strupe. S tem se prepreča pokvarjenost v črevah in zajedno tudi prerano starost.

Rabilci Bolgarskega Krvnega Čaja so se poprijeli važnega sistema. Po dveletni skušnji so prepričani, da je notranja kopelj po enkrat ali dvakrat v tednu potrebna in oni so tudi uverjeni, da z uživanjem hrane so prezaposleni notrajni organi. Oni zamorejo tudi razumeti, zakaj je taj čaj sestavljen iz samih čistih biljk itd., znanih radi svoje povsem zdravilne narave, ki se ga uživa naravnim potom, brez alkohola ali drugih škodljivih mineralnih zdravil. Bil je pronajden za svrhe, katere omenjamo.

Zadnji dve leti je na posel neizrečeno narasel. Čaj se razpošilja na vse strani sveta. Pisma dobimo od onih, ki ga rabijo in pišejo o raznih slučajih ozdravljenja, kot pri kostobolju, živčnih boleznih, utrujenosti, živčnih in drugih glavobolih, izgubi teka, vrtoglavici, neredu v črevah, boleznih v jetrah, ledicah, želodcu ali mehurju; vsi izražajo svoje zahvale za ozdravljenje in za novo najdeno zdravje.

To so prostovoljno pisana pisma. Na tisoče in tisoče jih je, a jih je preveč, da bi vse objavili. Mi smo se odločili, da prepustimo pojedincem, da preiščejo in g. Charles F. Eichardt iz Lehigh Ave. v Pittsburgh, Pa. je že napravil izjavo o pronašlih pismenih izjavah. No on je bil pojedinec. Mi smo pa poskusili najti osebo, katere ime vas bi takoj prepričalo.

Nazadnje smo izvedeli, da je časopis National Labor Tribune, ki je petdeset let list delavskega stanu, pričel pravo gonjo proti nezanesljivim patentnim zdravilom. Če nam je mogoče dobiti urednika tega časopisa, ki bi preiskal naše zdravilo, bi ljudi ti nepristranski priči prav gotovo verovali.

Mi smo jim takoj dovolili, da pregledajo veliko število zahvalnih pisem. Kaj je bila posledica? Oni so takoj pregledali naš laboratorij ter dognali, da je vse živa resnica, kar pravimo; da pride 14 primesi Bolgarskega Krvnega Čaja večidel iz zunajnih luk in da se z njimi postopa na znanstveni način. Še več, celo priznalno izjavo zamoremo imeti. Z veseljem priobčimo sledeče pismo, katero bo prepričalo vsakega pametnega človeka, da je Bolgarski Krvni Čaj vreden, da se poskusi.

NATIONAL LABOR TRIBUNE

Pittsburgh, Pa., Sept. 1, 1916.

Marvel Products Company,

316 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

Gospodje: — Kakor Vam je poznano, je National Labor Tribune skoro 50 let pripoznani službeni list delavskega razreda in noče dopustiti goljufij je. Mi smo vodili kampanje in razkrili krinke raz patent zdravil, ki so obsegala prebavna sredstva in alkohol, kakor tudi raznih kompanij, katere so plačale visoke svote denarja za izjave. Iz naših stopcev smo odstranili vsa sleparska patent zdravila.

Vaš oglas sprejmemo, ker se Vaš Bolgarski Krvni Čaj sestoji iz bilk popolnoma raznih vrst, in zahvalna pisma dokazujejo, da Vaš proizvod koristi odjemalcem.

Čestitamo Vam na Vašem uspehu in povzdigi trgovine in veseli nas, da je National Labor Tribune pripomogla k Vašemu uspehu.

S velepoštovanjem

NATIONAL LABOR TRIBUNE
J. H. Vitchestain, predsednik-urednik.

Opomba: Eno veliko škatljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja pet mesecev za $1.00 in 6 škatelj pa za $5, pošlje kamorkoli Marvel Products Company, 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Ako hočete pošiljatev zagotoviti, pošljite 10c. več.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ob Box 81, Rankin dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zdravnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
A. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov ne ni bodi ozirala.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Kobilice.

Zgodovinsa slika iz leta 1672.
Spisal **Ksaver Meško.**

(Konec.)

III.

Rahela je čakala v groznem nemiru.

Opoldne je stara služkinja Sara odnesla vsa jedila skoro nedotaknjena. Videla je, da je deklica vsa vznemirjena in razvneta, in jo je vprašala polna skrbi:

— Ali si bolna, golobica moja?

Rahela je nemo, skoro nevoljno odkimala. In stara služkinja je tiho odšla, skrb na licih in v ljubečih, zvestih očeh.

Komaj je Sara zaprla duri za seboj, je Rahela stopala spet naglo po sobi, od stene do stene, v težečem, žgočem nemiru.

Hipoma se je vrgla kakor povsem izmučena na nizko jutrovsko posteljo, pogrnjeno z dragocenimi pleteninami. Krasno vročo glavo je naslonila na mehka krzna ob zglavju, z belo ozko roko je zakrila oči, kakor bi hotela zadremati.

A na spanje ni mogla niti misliti; oči je zaklopila le, da ne bi gledala venomer grozečih prikazni, ki so ji kakor v sanjah pretekle noči spet in spet s čudno jasnostjo vstajale pred razgreto domišljijo.

Nenadoma je planila pokonci, pohitela k oknu ter ga naglo odprla, dasi ga je šele malo poprej zatvorila. Upala je, da ji tu vsaj nekoliko odleže, da ji pade vsaj za hip nesnosno breme s srca.

A vročina, ki je žarela z brezoblačnega neba, ki je puhtela iz razgrete, žareče zemlje, je lila težka in gosta skozi okno. Palila ji je nežna, že itak razgreta lica, z novo težo ji je legala na nemirno valoveče prsi.

Navzlic temu je obstala ob oknu. Naslonila se je ob zid in je spet zastrmela v daljavo.

Iz Izakovega doma, stoječega ob cesti zunaj v predmestju, v Kaniži, se je videlo daleč dol po Ptujskem polju. Rahela je strmela pozorno in ob enem vsa vznemirjena po tej ravni krajini, obliti z drhtečim solčnim ognjem.

Nekajkrat je zagledala oblak prahu, ki se je v daljavi odtrgali iz ravnine in se je pognal v višino. Takoj se je razveselila:

— Zdaj se pelje ata!

Širše je odprla oči, polne pričakovanja, ki so jo že ščemele in bolele od napornega gledanja in od paleče vročine.

A kmalu je ugasnila v očeh radost, v srcu pa je povprašal — dvom:

— Ali se je mogel tako naglo vrniti?

In glej, ko se je oblak bližal, ko se je razčesnil in razdelil, ter se je izvil iz njega voznik, je z žalostjo spoznala povsem tuj voz.

— Ko bi se le danes srečno vrnil, le danes še!

Gor po polju se je tedaj vračal oče Izak — sam na vsem širnem polju, sam v ognjeni peči opoldanskega solnca.

Mračen je sedel na vozu, pogreznjen v nevesele misli. Kakor že ob nekaterih prejšnjih prilikah, je spoznal danes spet, kako ga ljudstvo sovraži. Opazil je neprijazne oči mnogih voznikov, s katerimi se je srečal dopoldne, ko so šli v mesto, on dol na polje.

Malokdo je privzdignil klobuk, a kdor ga je, ga je z mrzkim pogledom. Prijazne besede mu ni privoščil nobeden. Kaj zamrmral je ta, oni, se potuhnil, pogledal v stran, udaril po konjih, da so stopili hitreje. Kakor bi bila njegova bližini okužena!

— Prokleti gojimi!

Niso mu tudi ušli sovražni, grozeči pogledi ljudi, ko se je peljal skozi vas proti vdovini hiši. Gotovo, vreti mora med ljudstvom. Našuntal je kdo lahkoverni, neuki narod proti njemu.

In vdova? — —

Vedeti mora, da so vsi na njeni strani, pripravljeni, da se postavijo za njo. Sicer si ne bi upala tako govoriti!

Razsrdil se je ob spominu, kako sramotno ga je izgnala priprosta ženska, beraška kočarica.

— A zdaj bo šele prav plačala! In sicer takoj! Ako ne — gorje ji!

Konj, starec, ni več hitel. Stopal je, kakor je sam hotel. Ni mu bilo več do poskočnosti in mladost ne prenagljenosti. Tako je počasi dremal po cesti.

Nenadoma se je vznemiril. Dvignil je ušesi, pozorno poslušal, — nemirno prhutnil z njima, spet napeto vlekel v nju daljne, nejasne glasove. Bolj in bolj se je vznemirjal. Širil je nozdrvi, glasno pihal, zaobračal glavo, kakor bi se hotel ogledati.

Tudi gospodar se je zdramil iz lenega miru, iz otrpljenega srdu. Zbudil ga je nemir konjev in čudno, zamolklo šumenje, ki se je oglašalo za njim.

Dvignil se je nekoliko v vozu, da bi se ozri. A komaj je okreni! glavo napol, je konj poskočil, kakor poprej pod udarcem bičevim spodaj v vasi, ter se je spustil v divji beg.

Tako je videl Izak le napol in nejasno ogromen temen oblak, ki je plaval nedaleč za njim, nizko nad zemljo.

Kaj da je, ali se bliža nevihta, dasi poprej ni bilo videti ne enega oblaka na nebu, ali kako čudo se godi v zraku, o tem si v prvih hipih ni bil na jasnem.

A ni še prihitel zbesneli Aladin z vozom in z njim daleč, in že je padala nanj, na voz in na konja čudna, strašna toča.

— Kobilice!

Prebledel je.

V hipu so mu oživele v spominu grozote in strahote, ki so jih povzročale po Ptujskem polju in Slovenskih goricah kobilice že neštetokrat. Od roda do roda so si pripovedovali o teh strahotah, — kako da so kobilice uničile polja in vinograde, zastrupile vodnjake in potoke, se lotile ljudi in živali ter jih neusmiljeno uničile, če ni prišla ob pravem času pomoč.

— In zdaj — glej, spet so tu, te strašne uničevalke!

Ozrl se je v višino, z očmi ostekleneli od groze.

Glej, vse ozračje polno letečih, strašnih jezdecev, da ni mogoče videti solnca nad njimi, in da se mrači pod njimi kakor ob najhuj ši nevihti.

Ozrl se je po polju naokoli: — Nikjer nikogar! Sam na cesti, kakor daleč sega oko, sam pod nečloveško, divjo armado, ki je pričela že prve svoje naskoke.

— Bog mojih očetov, usmili se me! Reši me!

Od nikoder odgovora! Od nikoder tolažilne besede, ne enega glasu, ki bi užgal v obupanem, s smrtjo se borečem srcu iskrico upanja.

Le čudno je šumelo ob njem, nad njim. In še vedno težje je legalo nanj, vedno strašneje....

— Ali tako maščuješ vdove in sirote, o strašni Bog mojih očetov?

Le srce mu je vpilo, usta so mu samo še hropela. Vse moči so se mu že utrudile, onemogle.

Ni se mogel več braniti. Le — zdaj zdaj se je še privzdignila gomazeča, sem in tja se prerivajoča mrtvaška odeja na njem. Za hip se je vzbočila, zatrepetala, se sesula malo na stran — a spet se je onemoglo zrušilo telo, ki se je poskušalo še enkrat izviti iz — strašnega groba.

Mrčes se mu je že zajedal v lica, v vrat, v ušesa, v roke, grizel mu je obleko s telesa. Šumelo mu je v ušesih, kakor bi tekla mimo silna reka.

Zdelo se mu je, da se potaplja v valovih, da pada globlje in globlje. Voda ga duši, izgublje za vest...

— Raheda!... Moji cekini!... Rahela...

Rahelo, strmečo s pekočimi očmi skozi okno dol na temne, čudne oblake, ki so se vlekli na daleč in na široko črez polje, so padali in se spet dvigali, je nenadoma pretresla silna groza.

Črne, v vročici goreče oči so ji izstopile in so se zajedle v neznano prikazen, tako stransko slično prikazni varljivih sanj. Hipoma se ji je zazdelo, da sliši iz daljave bolesten, proseč in obupen klic.

Tedaj se je zrušila na kolena — kakor v molitvi.

Zakrila si je oči z rokami in je kriknila:

— Zdaj je dopolnjeno...

IV.

Še tisto popoldne, proti večeru, so zazvonili zvonovi v Ptuju in po vsem Ptujskem polju.

Tedaj se je dvignilo staro in mlado, moški in ženske, in vsi so šli v boj proti vojski, ki ni bila mnogo manj nevarna od turških roparskih trum.

Pač pa je bilo ljudstvo v prvih hipih prestrašeno nad strašno množico mrčesa — odraslemu možu do kolena ga je bilo.

Pač je bilo v prvih hipih zmedeno in ni vedelo, kaj naj stori, kako se naj postavi groznemu napadu v bran. A grozeča nevarnost ga je kmalu zdramila iz negotovitosti in brezglavnosti in mu je vrnila prevdarnost in moč.

Žene so kuhale v loncih in kotlih krop, nosile ga z otroci iz kuhinj in ga polivale na mrčes, ki se je spustil proti večeru na polje k počitku.

Možje so nosili in vozili iz vasi slamo, listje, sirova drva in smrečje. Okrog in okrog vasi so kmalu goreli s krmežljavimi plameni kresovi.

Gost, dušeč dim se je valil čez polje.

Drugi dan proti poldnevu so našli kmetje na svojem uničujočem in morečem pohodu po polju v bližini velike ceste razbit voz, nedaleč proč popolnoma ogloданo človeško okostje, dalje gori na polju bel konjski skelet.

Po vozu so spoznali, da je ponesrečenec — žid Izak Rosenzweig iz Ptuja...

Nevarnost za Zeppeline.

Amsterdam, Nizozemska, 1. okt. V "Frankfurter Zeitung-i" je vojaški kritik napisal članek, v katerem pravi, da ni zdaj več varno nemškim Zeppelinom poletavati nad Anglijo.

Isti kritik tudi pravi, da bodo Rusi že predzimo vpričorili hudo ofenzivo.

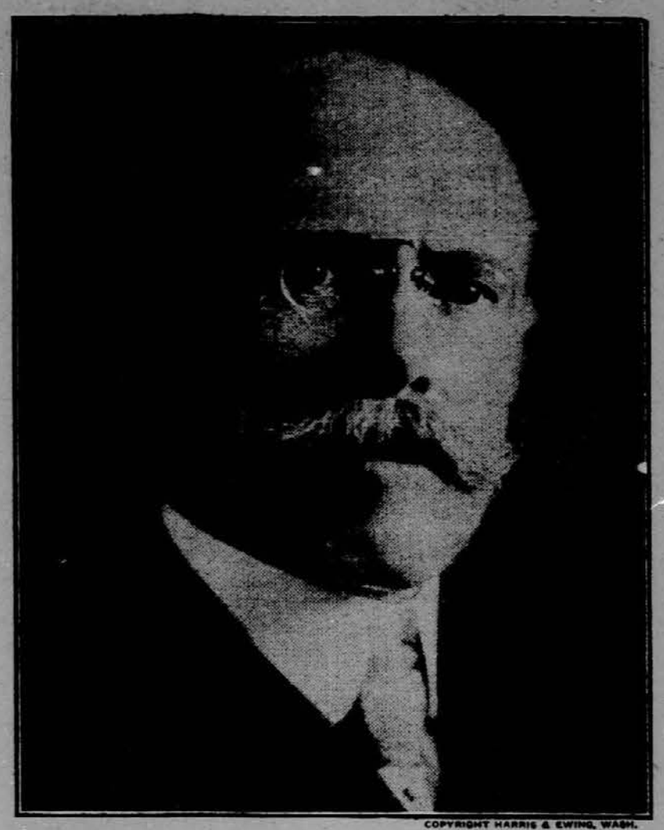

COPYRIGHT HARRIS & EWING, WASH.

GEORGE W. NORRIS, NAČELNIK FARMARSKEGA POSOJILNEGA ODBORA.

Mleko za New York.

Koncem tega tedna bo mesto New York prišlo v največjo zadrego radi mleka. Tri največje družbe, ki razpečavajo po mestu mleko, so včeraj naznanile, da bodo te dni potekli kontrakti s producenti mleka, vsled česar ne morejo obljubiti, da jim bo mogoče preskrbeti dovolj mleka.

V zalogah imajo zdaj le še za kake tri dni zaloge, potem se bo moralo mesto zadovoljiti s tridesetimi odstotki normalne množine. To bo vsekakor komaj zadostovalo za otroke in za bolne v bolnicah.

To je raditega, ker nočejo farmarji več prodajati mleka po sedanji ceni. Farmarji, ki so pri Mlekarski ligi so sklenili, da ne bodo prej podpisali novih kontraktov, dokler ne bodo družbe pripravljene plačati več za mleko. V tej Ligi je 90 odstotkov mlekarskih farmarjev, vsled česar je pričakovati, da bo mesto brez prepotrebnega mleka.

Farmarji pravijo, da prodajajo mlekarji v Pennsylvaniji mleko po $2.60 posodo, medtem ko plačujejo newyorške družbe komaj $2.05. Družbe delajo velikanske dobičke.

Toraj bodo ekrat celo farmarji zastavkali.

Družbe, ki jih kontrolirajo eni izmed največjih kapitalistov, se gotovo ne bodo tako zlepa uklonile; ako se pa bodo, bodo pa ceno povišale, tako, da ne bodo popolnoma nič prikrajšane.

No, pa saj to je že v navadi, kapitalist ni nikdar prikrajšan, pa se naj zgodi že karkoli hoče. Trpi ved no le delavec, revež!

Zanimivosti za farmarje.

Kako se lahko izhaja na majhni farmi.

V farmarskem listu "Country Gentleman", v številki od 30. septembra, je nek Oto Blesch napisal zanimiv članek iz lastne izkušnje, kako se more izhajati na majhni farmi, obstoječi iz dvajsetih akrov. On piše:

Ali se more na majhni farmi izhajati in udobno živeti? Na to bom odgovoril po lastni izkušnji.

Jaz sem bil daljčasa v trgovini z zemljišči ter obenem sem bil tudi agent za zavarovanje proti ognju. Moj sluh je postal vedno slabši, vsled česar sem postajal za ta posel vedno manj sposoben. Pustal sem ta biznes. Pričel sem študirati česa bi se zdaj lotil; moral sem se nekaj takega, pri čemer me ne bi oviral moj slabi sluh. Po daljšem premišljevanju sem se odločil, da bo m šel v tovaro za avtomobile v Detroitu, kjer sem takrat živel. Par dni sem delal, toda delo v tej tovarni se mi je kmalu zagabilo, kajti to delo je bilo gotovo eno onih, za katerega sem bil najmanj vnet.

V banki sem imel že $2000, in en velik avtomobil, kakršen že ni bil takrat v modi. Oglaševal sem, da imam na prodaj avtomobil, toda najboljše kar se mi je ponudilo zanj je bilo $600, kljub temu, da je bil vreden ekrat $3500. Potem tega časa sem se tudi seznanil z nekim farmarjem v bližini Detroita ki mi je ponudil nekaj zemlje. — Povedal bom na kratko.

Zemlja se mi je dopadla, kupil sem dvajset akrov zemlje, od katerih bje bilo deset posejanih z jablanami, za $2000. Na tistih dvajsetih akrih ni bilo ničesar drugega, nobene hiše ali kaj sličnega.

Pogodila sva se istotako, da kupi avtomobil za $1200, kar naj bo kot prvo plačilo za tisti kos zemlje. Well, to je bilo vsekakor boljše kot v gotovini. Moja izkušnja, ki sem jo dobil v kupčiji z zemljišči mi je povedala, da sem napravil dobro kupčijo.

Farme sem se lotil v septembru 1910. Takoj sem poklical veščaka za zemljo (takozvan nurseryman), ki je zemljo preiskal in našel, da je zemlja zelo pripravna za sadjarstvo. Priporočil mi je, da nasadim na prazni zemlji še zgodnjih breskev, hrnšk in češpelj. Napravil sem žnjim kontrakt, da mi bo prihodnjo spomlad preskrbel mlada drevesca, da jih bova nasadila. — Vsako drevesce, ki se slučajno ne bi prijelo, ali pa, če bi se pozneje doznalo, da ni tako drevo, kot je bilo navedeno v kontraktu, se mora takoj zamenjati s pravim. Jaz nisem bil nikdar poprej v sadjarstvu.

Zemlja je bila zelo peščena in le s tenko plastjo čiste prsti pokrita. Ko sem kopal in videl kakšna je zemlja, sem pričel izgubljati nekoliko pogum, vendar v zemljo sem bil vtaknil že skoro vsak cent, ki sem ga imel. Kot veliko tisoč ljudi tako sem bil že tudi jaz nekoč želel, da bi enkrat imel veliko perutninarsko farmo. Poskusil sem, kako bi šlo s tem. Takoj sem pričel graditi hišo, v katero bi bilo mogoče spraviti par sto kokošij. Ko je bilo poslopje gotovo sem takoj naročil tisoč en dan starih piščkov, 'White Wyandotte' plemena, v katerem so kokoši najboljše jajčarice. Kupil sem jih po enajst centov kos in poslati se mi jih je moralo naslednjo spomlad, toda ne vse naenkrat kot sem pač zahteval.

Moje prihodnje delo je bilo, da sem si zgradil hišo, svoj dom. Stala me je $650.

Naslednjo pomlad sem bil na neki razprodaji nekega italijanskega posestva, kjer sem kupil pet panjev čebel.

Oni veščak za zemljo je naslednjo pomlad prišel in pričel saditi drevesca in tudi piščki so prišli do mene v dobrem stanju.

Sprevidel sem sčasoma, da je okolica izvrstna za čebelarstvo. — Kmalu na to sem število panjev pomnožil na dvajset. Drevje je pričelo dobro kazati. Po celi farmi se je podilo kokošij in čebel je bilo na cvetečem drevju, da je bilo veselje.

Vsako leto je bilo boljše. V naslednjem navajam rekord moje farme za leto 1915.

Čistega dobička sem imel:
Pri medu in čebelah $120.
Pri sadju $904.51.
Pri kokoših in jajcih $948.10.
Pri zelenjavi iz vrta $39.16.
Skupaj $2011.77.

Poleg tega mi pa ni bilo treba plačevati stanarine. Ako vzamem, da sem moral prej plačevati štirideset dolarjev na mesec, sem prihranil v enem letu samo na stanarini $480. Poleg tega sem pa imel bivališče za družino in zase doma sadje, med, zelenjavo, kokoši itd. vse doma, ne da bi me en cent stalo. Družina in jaz smo bili vedno zdravi.

Mogoče bi kdo dvomil, če so gornje številke resnične Ne morem natančno razlagati, kajti članek bi se raztegnil, vsled česar bi se gotovo uredništvu tako zameril, da ne bi prišel na svetlo. Rečem le toliko, da je treba prva leta delati, delati in zopet delati ter štediti. Prvo in drugo leto mi ni šlo vse kot bi si bil želel, toda danes imam pa farmo 20-tih akrov, ki je po mojem vredna več kot $8000. In vse to sem dosegel s $3200 gotovine v petih letih.

Jaz sem prepričan, da lahko vsaka farma obstoja. Res je, da veliko majhnih farm propade, toda pri največkrat ni farma vzrok, temveč malone vsikdar je kriv temu mož, ki jo je pričel voditi.

Rojaki, to je vsekakor zelo zanimiva povest farmarja, ki si je s trudom pridobil majhno frmo, s katero dela take dobičke, da lahko živi in si prihrani denar, poleg tega ima pa vse kar hoče in je — zdrav ter pričakuje lahko dolgo življenje. Zakaj se ne bi Slovenci nekoliko bolj obesili na farme in zapustili nevarne in nezdrave rove in tovarne, kjer ni drugega kot da se človeku prikrajšava življenje.

Vemo, da je mnogo naših rojakov, ki ne nameravajo več v stari kraj, ki imajo nekaj denarja na strani, kateri pa še vedo kopljejo pod zemljo in si tako krajšajo življenje. Zakaj ne na farme? Pomisliti je treba, da ni dobro odlašati, ker farme gotovo ne bodo vedno cenejše, temveč ravno nasprotno vedno dražje.

Bodočnost Združenih držav je v kmetijstvu.

Iz Kansas City-ja, Mo., se poroča, da je na konvenciji Ameriške bančne asociacije Mr. Joseph Hirsch iz Corpus Christi, Tex., rekel, da se Združenim državam ni treba v prvi vrsti boriti za zunanjo trgovino, temveč, da se najprej preskrbi, da se bodo pričeli rrazvijati domači viri.

Mr. Hirsch, ki je v goriomenjenem mestu bankir, je tudi član poljedeljske komisije bančne asociacije. Njegov govor je vseboval poročilo o delvanju te komisije.

Ta komisija je vršila naloženo delo po celih Združenih državah, zlasti pa še po Jugu. Rekel je, da bo v kratkem vsak county dobil svojega farmarskega agenta, ki bo deloval v svojem county-ju na to, da se bo farmarstvo razvijalo. Rekel je, da je treba, da postajo Zdr. države dežela posestnikov. Bodočnost te dežele je odvisna od poljedeljske prosperitete, je naglašal Mr. Hirsch. Treba je, da se napravi več poljedeljskih šol, kjer se bi moglo otroke poučiti, da bodo mogli kot samostojni farmarji zemljo izrabiti. V vseh krajih, kjer imajo poljedeljske šole, vlada prosperiteta, je izjavil bankir iz Texasa.

Pozor, slovenski farmarji.

Te dni smo prejeli več pisem od naših slovenskih farmarjev, v katerih odobravajo naš sklep, namreč, da bomo vsak teden prinesli par kratkih člankov glede farmarstva, in obenem izražajo upanje, da bomo obljubo držali.

Tempotom pa rojake-farmarje še enkrat prosimo, da kaj poročajo, kako je na farmah, kajti taki dopisi spodbujajo druge rojake, da se oprimejo kmetijstva.

Vojna in Mirovna liga.

League to Enforce Peace (Liga za prisiljenje miru), katere predsednik je bivši predsednik Združenih držav, Mr. William Howard Taft, je te dni izdala izjavo, da ne bo več delala, da bi se evropske države prenehale vojskovati, temveč, da je mnenje vseh članov te Lige, da se naj vojskujoče države bijejo tako dolgo, dokler se ne bodo naveličale dokler ne bodo vojne site.

Izjava je bila izdana takoj, ko je prišlo poročilo o pogovoru med angleškim vojnim tajnikom, Davidom Lloyd Georgem, in zastopnikom United Press, pri katerem je vojni tajnik rekel, da bi se od strani Anglije vsak poskus kake nevtralne države, da bi prišlo do miru, smatralo za nekako nenevtralno dejanje, ki bi bilo v prilog Nemčije.

Izjavo, katera je pojasnila stališče Lige napram mirovnemu vprašanju v Evropi, je dal v javnost Mr. Herbert S. Houston od izvrševalnega odbora Lige. Mr. Houston se je ravnokar vrnil iz Kanade, kjer se je mudil pri Mr. Taftu, ki ima tam svoje poletno bivališče.

Skrivnostno časopisje v Belgiji.

Poročali smo že, da izhaja v Belgiji nek skrivnosten list, po "La Libre Belgique", katerega značaj se najbolj vidi v napisih okoli njegove "glave".

Napisi so:

Buletin patriotizma, ki ni podvržen nobeni cenzuri.

Urad: Nimamo take udobnosti, da bi imeli stalen naslov; stanujemo v neki premakljivi kleti.

Oglasi: Trgovina je slaba pod nemšok oblastjo, vsled česar smo odpravili našo oglaševalno stran in svetujemo našim čitateljem, da obdržijo svoj denar za boljše čase.

Telegrafičen naslov: Pri nemškem višjem poveljstvu v Bruslju.

V eni zadnjih številk je prinesel ta list zanimivo karikaturo, ki predstavlja nemškega vojaka v pikelhavbi, ki tolče otroke in tlači ob tla belgijske žene.

Nek drug kartun v isti številki pa predstavlja nemškega generalnega governerja Belgije, von Bissinga, ki išče po kleteh tiskarno in uredništvo tega lista, poleg je pa naslikan voz, v katerem se nahaja uredništvo in tiskarna; nad sliko je pa veliko solnce, ki se smeje Bissingu.

"La Patrie" je drug tak skrivnosten list, ki pravi, da "je necenzuriran žurnal, kateri izhaja na kakršenkoli način, kjerkoli in kadarkoli se mu zdi".

Neka druga vrsta pove, da izhaja že drugo leto. Kakšen je ta list, je razvidno takoj iz prve vrste, v kateri pravi, da so "Nemci barbari in večni lažnjivci".

"L'Echo", tretji tak list, pravi, da "ni podvržen cenzuri in lahko piše, kar drugi ne morejo". V zadnji številki je priobčil dobeseden govor angleškega ministrskega predsedika, ki je rekel, da ne bo prej konec vojne, dokler ne bo Belgija zopet prosta.

Vsak teden se pojavi par knjig in majhnih brošur, v katerih se opisuje Nemce in njihovo delovanje.

Kako to časopisje izhaja, živa duša ne ve, razven onih, ki so pri tem delu.

Vsekako, poguma je treba človeku, ki hoče biti danes urednik skrivnostnega lista v Belgiji, katera je v nemški pesti.

Lloyd George-ova izjava in angleško časopisje.

Iz Londona se brzojavnim potom poroča, da je angleško časopisje popolnoma odobrilo nazore angleškega vojnega ministra, ki jih je navedel pred par dnevi v pogovoru z zastopnikom United Press.

Celo "Daily News" in "Daily Mail" se strinjata in pritrjujeta, da je zdaj brezmiselno govoriti o miru; do miru ne sme priti prej, da bo strt nemški militarizem in pruski despotizem, — pravita oba.

"Daily News" pravi: Čas bo prišel, ko bo moč nemškega militarizma strta, ne da bi se mogla zopet opomoči, in takrat tudi mir, in sicer trajen.

"Star", ki je večerna izdaja 'Daily News', pravi, da naj Združene države vedo, da bi bilo njihovo vmešavanje v zadeve bojujočih se držav nespametno, kajti Anglija bi se na kaj takega nikakor ne mogla ozirati.

"Mi vsi bi radi videli, da bi prišel mir prejkomogoče", pravi "Westminster Gazette", "toda mi nočemo nemškega miru, ki bi bil edino mogoč mir v tem trenutku."

Mir, ljudje božji, je še daleč!

Za smeh in kratek čas.

Pogumen konj.

Kmet: — Zdi se mi, Cigo, da je tvoj konj plašljiv.

Cigan: — Kako plašljiv! Že tri noči sam spi v hlevu.

Zakaj ne joka?

Pri pridigi se vsi ljudje jokajo. Le eden stoji kakor brezčuten.

— Zakaj pa ne jokaš? — ga vpraša sosed.

— Nisem iz te fare.

Protislovje.

A: — Čujem, da si odslovil svojega poslovodjo.

B: — Seveda! Najprej ni bil za nobeno rabo, potem je bil pa za vse sposoben.

Slovensko katoliško

podp. društvo sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1903 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. MARTIN IVEC, 800 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Graniteield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Pennsylvania.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

"Slovenski Dom".

(Slika iz sedanjega življenja ameriških Slovencev).

Napisal **Amerikanski.**

I.

Tisti čas je završalo po naselbini: "Ljudski Pripatelj" je priobčil dopis iz Triglavtowna, v katerem je dopisnik Blaž Rabanas sprožil idejo o ustanovitvi, ali bolje, o zgradbi slovenske dvorane v naselbini. In kakor vznemiri močan veter sanjajoči log, tako je ta ideja oživila vse, od konca do kraja. Kamor je človek prišel, povsod se je govorilo le o bodoči slovenski dvorani v Triglavtownu.

— Čakajte vi, oholi in ošabni Nemci, in vi, naduti Angleži, mi vam že pokažemo, da tudi Slovenci nismo tisti, ki jih je Bog pogledal skozi tretje oko. Sedaj se boste pa lahko sami šopirili po svojih dvoranah; Slovencev ne boste več šikanirali.

Okrog teh stavkov so se sukale vse važnejše razprave in na njih so bili oprti skoro argumenti.

Samo po sebi se razume, da so bili saluni središče besed o tej velevažni misli. Ko bi vi le slišali tiste navdušene in navduševalne govore, polne ognjenih besed in živahnih gest, pa bi bili prepričani, da bo triglavtownska naselbina imela v nekaj mesecih tako impozantno zgradbo, kakršne nima ves ostali slovenski narod, na celem svetu. Dete še spočeto ni bilo, a že so mu dali ime, določili obleko, izbrali pestunjo in mu predpisali program za celo njegovo življenje. V tem oziru so zlasti modrejše glave kar tekmovale med seboj; vsaka je izumila kako novo nalogo zanj ter mu pripisala kako novo važnost. Navdušenje je raslo v neverjetno visokih odstotkih.

Naši dični salunarji so se le deloma strinjali s tem, kar se je govorilo pri njihovih barah; to pa nekaj zato, ker so bili dobri poznavalci svojih piveev, nekaj pa tudi zato, ker ta veter ni obetal obrniti veternice na njihovem registru na pravo stran. Toda naš salunar mora biti diplomat, dostikrat še prav zelo vešč diplomat, če hoče da nikeljni žejnih in nežejnih gostov plešejo po njegovi želji. Ker pa vemo, da našim prijateljem žejegascem ne manjka diplomatičnih zmožnosti, se nam ni treba bati, da oni ne bi vedeli kako in kaj se spodobi. Tako je bilo tudi v tem slučaju nazadje za vse prav in brez zamere. To je omogočevalo, da je ostala naselbina složna in solidarna v razburjenju, kakor je bila miru: prej se je pilo in kramljalo, sedaj se je pilo in pilo ter navduševalo.

Vzor navdušenja in glava vsega gibanja pa je bil salunar Lojze Trebušnik, diplomat vseh diplomatov, in vsa čast mu! Mož je bil takrat na svojem mestu. Vedel vam je vedno veliko povedati in sicer takega, kar vas je zanimalo. Če ste hoteli pregnati skrbi, zaspance, je povzel besedo notar in tolmač dolgčas ali kak drugo tako nalogo, treba vam je bilo samo k Lojzetu Trebušniku in v par minutah ste bili drug človek. Če ste trdili nekaj, kar se ni strinjalo s njegovimi mislimi in je bilo ob enem dovolj važno — za malenkosti se Lojze ni prerekal — tedaj vam je rekel prav po gentlemansko: "Veš ti, imaš popolnoma prav, jaz se strinjam s teboj, ampak — veš stvar takole pelja...." Tako je vedno ostal volk sit, in koza cela. Sicer pa recite vi kar hočete, jaz pravim, da je prišel Lojze Trebušnik v naselbino prav po božji volji ljudem v razvedrilo in kratek čas; vse drugo naj pa vsakdo z njim sam poravna, ako je kaj narobe. No, tudi ostali rojaki so večinoma tako mislili kakor jaz in zato so cenili njegovo pravo vrednost in Lojzetova beseda je bila kakor sveto-pisemska.

II.

Navdušenje je kakor peč; toliko čas je gorka, dokler je ogenj v njej; ko pa ugasne ogenj, se prične hladiti. Prav tako je bilo z navdušenjem Triglavtownskih rojakov za njihov Sloven. dom. Ker ni dobilo nikakega izraza, je jelo pojemati in se hladiti. In da ni srečno naključje našlo ono nedeljo večer večine naših Triglavtownskih odličnajkov v Trebušnikovem salunu, sam kurent vedi, če bi ta velevažna ideja ne zaspala kar takoj v povojih. Isto nedeljo namreč se je pri Lojzetu zbral kakor na povabilo cvet triglavtownskega slovenstva. Nemogoče je misliti, da bi se govorilo o čem drugem kakor o zgradbi slovenske dvorane v naselbini. Ugibalo se je napol uradno o velikosti, predelih, oknih, vratih in strehi, o vsem potrebnem in nepotrebnem, še celo o kakovosti obleke, katero bo nosil v dvorani zaposleni sluga.

Povedal sem vam že, da je bil Lojze Trebušnik talent na svojem mestu. To potrjujem še enkrat in to se je izkazalo tudi ta večer. Ko je sprevidel, da je bila sizuacija zrela za naskok, je potolkel ob svoj kozarec, nekolko stegnil svoj vrat, parkrat pokašljal, ošvrknil s svojim pogledom za spoznanje iznenadene goste ter spregovoril:

— Možje in rojaki! — Jaz sem za dvorano, ti si za dvorano, on je za dvorano, mi vsi smo za dvorano. Do tukaj se vsi strinjamo! Toda samo besede nam ne bodo postavile dvorane. Treba bo dela, da se naše misli in želje uresničnjo. Ker smo ravno nocoj tako lepo zbrani, predlagam, da takoj nocoj postavimo nekak odbor, ki bo vodil nadaljnje priprave v tej smeri. Tako jaz mislim; sedaj pa še vi povejte svoje mnenje —

— Dobro si povedal Lojze! Podpora! Bravo! so odobravali poslušalci. Lojze je stal za baro v popolnem zadovoljstvu, si vihal brke ter dostojanstveno prikimaval onim, ki so mu napivali.

Ko so se kozarci in kozarčki in vrčki izpraznili in zopet napolnili, je povzel besedo notar in tolmač John Zelene, stopivši na konec bare tako da ga je mogel vsakdo videti.

— Srce mi je veselo nocoj, ko vidim, da se je pričela naša naselbina res prebujati ter slediti drugim, bolj naprednim narodom. — Mi, Slovenci, moramo pokazati, da nočemo zaostajati za drugimi, da se zavedamo svojih pravic in da hočemo napredovati. To je bil del vsakega govora, ki ga je govoril notar Zelene, pa najsi je že govoril nagrobnico društvenemu bratu, ali naznanjal pričetek veselice ali v kakršnokoli svrho in zato ga tudi nocoj ni smelo manjkati. Da pa ne bo nocojšnji sestanek ostal brez pomena za napredek naše naselbine, predlagam, da si izvolim nocoj nekak pripravljalen odbor, kakor je to že moj predgovornik nasvetoval. Naloga tega odbora naj bi bila, da obišče vsa naša društva v naselbini ter jih pridobi za to prekoristno stvar. Pri sakem društvu naj se izvolijo zastopniki za skupno konferenco, na kateri naj bi se vse potrebno sklenilo za nadaljnje delovanje v korist Slovenskega doma!

— Bravo, Johi! Hurej! Moška je ta! Podpora! — so odobravali poslušalci.

— Lojze, daj vsem pijače na moj račun, — je klical mesar Špehar.

— Živel naš mesar! — Bog ga živi!

Družba je izpila nalito pijačo in Lojze je natakal znova, ko se je pojavil na koncu bare Jože Hrvatar, mizar in za silo stavbenik. Skoro bi lahko rekel, da ni bilo v naselbini sestanka, kjer bi Jože Hrvatar ne imel svoje besede in spak bi bil, če bi je nocoj ne imel.

— Prijatelji, dovolite, da tudi jaz izpregovorim par besed. — Lepe in jedrnate besede so se govorile nocoj. Prepričan sem, da ni nikogar med nami, komur bi srce v tem slovesnem trenotku močnejše bilo za našo dvorano kakor bije meni. Jaz sem že naprej vedel, da ta stvar mora iti, če se je bodo oprijeli pravi možje. Kolikor smo do sedaj slišali, je vse v najlepšem tiru. To je vse lepo, jez se strinjam in mi vsi se strinjamo, ampak to še ni zadosti; treba je iti takoj na delo in izvoliti one tri delegate, ki bodo prevzeli nase to težko in odgovorno delo. Jaz mislim, da popolnoma prav naredim, ako kar takoj enega pregledam in to je John Zelene, za katerega vemo, da je vnet za napredek naselbine.

— Podpora, podpora, podpora! — je soglašala družba in trkajoč z kozarci odobrila Johna Zelenca za delegata.

To je bil moment prav po volji našega notarja, oziroma krojača; kajti glavni poklic Johna Zelenca ni bil notarijat, temveč krojaštvo. S tem ne mislim pomanjševati prave vrednosti njegove osebe, temveč omenjam to le zato, da ga zadostno predstavim. Stopil je na stol kakor se to spodobi za pravega govornika:

— Cenjeni navzoči! — Najprej se vam zahvaljujem za to veliko čast in zaupanje, ki ste mi jo skazali, da ste me izvolili za tako važno stvar, kakor je naša dvorana. Da, res je, kakor je moj predgovornik omenil, jaz sem že veliko deloval za napredek naše naselbine in na tem mestu vam obljubujem, da hočem tudi naprej delovati za vsako dobro in napredno stvar! Toda povem vam, da jaz ne sprejmem tega važnega mesta, ako ga tudi velezaslužni rojak Trebušnik ne sprejme; zato predlagam njega za drugega delegata!

In zopet je bilo zračje Lojzetovega saluna polno podpor, bravov — in drugih odobrujočih klicev. Lojze Trebušnik je bil pripravljen, da na notarjev poziv primerno odgovori, toda zborovalci so bili žejni ter so zahtevali gasila. Vsled tega je Lojze brez svečanih besed sprejel ponudeno mu delegatstvo, kar so navzoči najbolj odobrili s tem, da so izpraznili svoje kupe in kupice.

Družba je prišla nazaj v pravo razpoloženje; a za nekaj trenutkov se ni hotel nihče oglasiti k glavni besedi, čeravno so imeli vsi mislih določitev še tretjega delegata. Za priznane govornike je bila to že premalenkostno, da bi se oglasili, manj veščim se je pa zdela ta zadeva prevažna, da bi posegli vmes. Končno se je oglasil čevljar Šetine s svojim ženskovisokim glasom ter predlagal mesarja Špeharja za tretjega delegata.

Brkati in trebušni mesar je ponudeno čast spoštljivo odklonil: "Jaz bi prav rad sprejel to reč; ampak saj veste, da jaz nisem sposoben. Jaz znam delati klobase, a v take važne posle se pa ne morem vtikati; rajši bomo zato enega pili. Predlagam pa za to mesto rojaka Hrvatarja, on je sposoben za to reč.

Mesar Špehar še ni dobro izgovoril zadnjih besed, že je stal na stolu Jože Hrvatar in malal po zraku z rokama.

— Povedal sem vam že, da sem jaz navdušen za to stvar kakor malokdo, ampak tako važnega mesta jaz nikakor ne morem sprejeti; kajti na tem mestu morajo biti sposobnejši možje kakor sem jaz. Zakaj bi pa ne izvolilo v ta komite Blaža Rabanasa, ki je, lahko se reče, najbolj učen med nami; on ima šole in zna pero sukati. Zraven tega je tudi on to misel sprožil. Jaz mislim, da takega človeka mora imeti odbor v svoji sredi.

— Da, res je Rabanas mora v komite! — so se oglašali navzoči resnejše in se spogledavali, kakor da bi jih bilo sram, ker nanj že prej niso mislili. Sicer niso imeli nič proti njemu, a posebne naklonjenosti napram njemu tudi niso čutili, zdelo se ji mje, da on ni eden izmed njih.

Tam na koncu bare se je oglasil novi predlaganec. Mlad, skoro še mlečno-zob, in skromen fant je bil to.

— Ker sem rekel, sem rekel a, sem moralno vezan reči tudi b, torej sprejemam to delo. Storil bom, kolikor je v moji moči da se čim prej uresniči naša srčna želja, da čim prej dobimo svojo dvorano, kjer se bomo shajali v veselju in žalosti, k zabavi in k delu. Pozivljam pa tudi vas vse, da greste z vso resnostjo na to veliko delo. Ne naše besede, temveč naša dejanja nam bodo postavila naš dom!

Nato je govoril še Lojze Trebušnik svojo apelacijo na navzoče goste. Zaključil jo je s pozivom, da naj vsi enkrat pijo na njegov račun.

Poziv je bil seveda z navdušenjem pozdravljen.

To je nkako zaključilo oficielni del tega sestanka.

Dolg se je tisti večer še razpravljalo v Lojzetovem salunu. — Čuli so se pameni in nespametni nasveti o kakavosti in uredbi dvorane, preudarjalo se je to in ono, priporočilo se je vse mogoče in ne mogoče.

Vse se je pa sproti rešilo v zadovoljstvo večine, kar je radilo v nadušenih glavah zavest, da naselbina dobi krasno dvorano, ker drugače sploh biti ne more. Če pa je stvar pribito sigurna, bi bilo nespametna beliti si glave, kdo bo dal potrebni denarni materijal. —

Kazalec na stenski uri je že zdavnaj srečal teto dvanajsterko, ko je Lojze Trebušnik zaprl svoj salun.

III.

Izbrana delegacija je obiskala vsa slovenska društva v Triglavtownu in vsako društvo je izvolilo po tri dolegate za skupno posvetovalno konferenco. Blaž Rabanos je napisal dva dopisa za "Ljudskega Prijatelja". Prvi dopis je bil dolg dve koloni, drugi pa tri in pol.

V njih je temeljito pojasnil pravo vrednost Slovenskega doma za triglavtownsko naselbino za sedanjost in bodočnost. Navduševal je čitatelje za složno in stvarno delo ter svaril pred neslogo in osebnostmi ter vsem drugim, kar bi utegnilo škoditi započeti akciji. — Da sta bila dopisa mojsterska, to je celo salunar in bivši feldwevel Franz Tratnig pripoznal, čeravno je drugače smatral vse dopise za neumnost.

Pisala so se pisma na vse strani po informacije o zgradbi dvoran, tiskala so se vabila, pisali so se programi itd., itd. Kadar se je delalo s polno paro, tedaj je posebna soba Trebušnikovega saluna izgledala kakor pisarna najbolj nervoznega urednika.

Glavni del agitacije se je seveda vršil po slovenskih salunih, ki so začetek in konec vsake take splošne ideje, dobre in slabe. Agitacija pa je bila tem obsežnejša, ker je bilo v triglavtownski naselbini toliko salunov, da je nekoč neki hudomušneš Triglavtowčanom oponašal, da bodo kmalu imeli vsak svoj salun. To seveda ni bilo res, a res je bilo, da jih premalo ni bilo.

V takih okoliščinah se je naselbina približala glavnemu zborovanju delegatov vseh triglavtownskih društev. Dnevi so tekli brez posebno razburjujočih dogodkov, ako odštejemo to, da sta se najboljša prijatelja Špelinov Gašper in Šarocov Tine do hudega sprla, ker se nista mogla zediniti v tem, kje naj stoji dvorana; — ako dalje odštejemo dogodke v salunu Žabarjevega Naceta, kjer sta Jože Hrvatar, mizar in za silo stavbenik, in njegov konkurent John Žnablar toliko časa eden drugemu dokazovala, koliko lesa bo treba za novo zgradbo, da sta nazadnje dokaze nadomestila s psovkami, potem z pestmi in nazadnje z biljardnimi palicami. V tej bitki sta podrla Nacetu Žabarju peč in pobila nekaj šip.

(Dalje prihodjič).

Kruh in žito.

Lokalni zastopniki justičnega departmenta so pričeli pred par tedni preiskovati, kaj je vzrok, da so se pričele cene kruhu kar naenkrat višati.

Poročila iz Washingtona so se glasila, da je mogoče, da je v tej stvari kaka prekršitev protitrustne postave.

S preiskavo se je 15. p. m. na ukaz justičnega departmenta prenehalo ter se je potem celo stvar izročilo veliki poroti.

V mnogih krajih se je cene kruhu povišalo oziroma se znižalo težo kruha.

Peki v Birminghamu, Ala., so prenehali peči štirinajstuneni kruh za pet centov in pričeli prodajati dvajsetuneni kruh po deset centov. Toraj ceno se je za 10 odstotkov, težo pa le za 43 odstotkov povišalo.

V New Yorku je neka velika pekarska družba zvišala ceno kruhu od pet na šest centov, in mnogi samostojni peki bodo kaznovani, ker so prodajali zadnji čas manjši kruh kot bi ga morali.

Zakaj mora ameriško ljudstvo plačevati višje cene za kruh? Eden vzrok je, da zato, ker morajo peki več plačevati za moko in za nekatere druge stvari, ki se jih potrebuje pri peki kruha. Oni, ki pazijo na tržne cene, vidijo, da se je cena pšenici od prvega tedna v juliju povišala za petdeset centov ali za skoro petdeset odstotkov. Istočasno se je samoobsebi razumljivo podražila za 44 do 47 odstotkov. Pek mora pa tudi računati na to, da se je podražil sladkor, sol itd. Visoke cene njegovih potrebščin ga prisilijo in opravičijo, da poviša ceno produktu.

Ne moremo imeti upanja, da bi se cene pšenici, moki in obenem kruhu znižale.

Vladni urad poroča, da je bila letos veliko slabša letina kot je v navadi in poleg tega se je pa veliko žita poslalo v Evropo, kar je vsekakor vrjetno, da je to posledica podraženja pšenice, moke in posledično tudi kruha.

Predsednik Wilson dobiva peticije, da prepovo nadaljni izvoz žita. Ženski klubi v Chicagu so se združili in sprejeli resolucijo, v kateri pravijo: "Feed America first!", kar je vsekakor umestno.

Vendar, kljub temu, da je umestno, ni pričakovati, da bi administracija oziroma kongres prepovedala nadaljni izvoz žita.

BRAT, POMAGAJ TRPEČEMU BRATU!

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolica: Lukas Pezdregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zevetel in Frank Bambich.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Gatschek.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Rožanik.
Oglesby, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schaefer.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Malnar, M. F. Kobe in Martin Rade.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotnik.
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Chisholm, Minn.: K. Sgonc in Jakob Pettich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gorše Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotse.
Louis Balant.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Red Lodge, Mont.: Joseph Jeraj.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Barberton, O. in okolica: Math Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik, John Prostor in Frank Meh.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše in
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Suhor,
Export, Pa.: Frank Trebetz.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakobs, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blažič.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Kos in John Stampfel.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva slovenska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanji nalogi in bodoči vsodi slovenskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Slovencem.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St. Cleveland, Ohio.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemškoangleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	—.50
Slov.-angl. in angl.-slov. slovar	1.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli z orožjem!	—.50
Božični darovi	—.15
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Na različnih potih	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Vojna na Balkanu, 13. zves.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—.40
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75
Z slikami mesta New Yorka po	—.25

RAZGLEDNICE:

Newyorške s svetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Astrijsko-Italijanska vojna mapa	—.15
Balkanskih držav	—.15
Evrope	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Kvišku.

Spisal **Fran S. Finžgar.**

(Nadaljevanje).

Lacinger je zopet strmel na grad, od njega na goro, kjer je komaj vidno vstajala mračna megla in kot Erinija preganjalka stezala nanj koščeno roko. Obrnil se je od okna in pustemu dnevu pokazal hrbet. Pod mizo so ležali kosci papirja. Deset posetnic je spisal Lacinger v slovo, a vseh deset je raztrgal na drobne kosce in jih jezno treščil pod mizo. Blizu njegove noge je ležal papir, na katerem je stala beseda Margita. Ta pogled je Anteta pičil kot strup. Njegova notrajnost je zašumela in vztrepetala kot topolovo listje, kadar završi po njem vihar. Margita! Dušo mu je objela neka bolest, in tisoč glasov je odmevalo, kot bi bila vsaka žilica struna in vsaka se glasila: Margita, Margita. Lacinger se je pričel tajati in mehčati, vsa divja notrajnost se mu je premenila v sentimentalno godbo, svojih občutkov ni bol gospodar, in s strahom je spoznal, da odhaja skoro prepozno, da ne pojde sam, ampak da odnese nehote v srcu njego sliko. Ali tedaj se je zopet krepko dvignil njegov ponos, vzbudil spomin na brezdno, ki ga loči od te cele družbe, z nogo je sunil papirček in vskliknil: "Bodi mož!" ter trdih korakov je stopil po sobi in se samemu sebi na glas zasmejal.

Pred hišo je obstal voz, v sobo je stopil stric.

"Prav, Ante, prav! Le hud ne bodi! Smejaj se, oh, to me veseli! Hvala, hvala, ti si dober, ti spoštuješ starost, ti me slušaš, boš videl, vse ti Bog povrne. Voz te že čaka."

"Hvala lepa za vso prijaznost in dobrotljivost! Stric, vi ste moj oče..."

Ante je z otroško ljubeznijo objel strica, kateremu so pritekle solze po nagubanem licu in zdrsnile v osivelo brado.

"Na, Ante, za pot! Potuj, razvedri se, če boš še kaj rabil, le piši! Saj je zadnje leto!"

Kolesa so zašumela po slinasti cesti, kopito je bilo votlo takt, voznik je priganjal konja v nezavednem, malomarnem tonu. Ante se je pa zavil v havelok, stisnil se pod usnjato streho v kot in zamižal. Izpod neba je pričelo pršati.

Lacingerju je postajalo nekako ugodno pri duši. Enakomerno bučanje kočije, coklanje kopit, žvenk verige pri ojesu in monotoni, hreščeči glas voznikov — to je vplivalo nanj kot usnivajoča godba. Vihar se mu je polegel in začel je trezno in logično razmišljati.

Čemu se pravzaprav razburjam? Čemu sem besnel in se jezil? Zakaj se nisem že davno tako odpeljal, kot se peljem sedaj? Zaradi par izletov, nekaj sladkih besedi Margitinih, zaradi zabave sem visel tu, kot bi bilo vse to namen mojega življenja, kot bi bila to duša moje duše, srce mojega srca! Smešno! Kako je človek često smešen, kako brezmiselu, koliko protrpi, prenese, kako se zatajuje in robuje — za nič. Ne, ni res, za nekaj vendar! Pravijo: za življenje. Hm, za življenje! Kaj pa je vendar življenje? Kaj imam od tega, da živim? Nič, prav nič, vsaj doslej moram reči, da nisem imel še čisto nič od življenja. Zabave, veselice, družba — to je življenje, radi katerega živim! Vraga, to ni življenje, vsaj jaz ga v tem ne nahajam in ne vidim! To je ubijanje, morjenje! Koliko fraz, koliko izgubljenih ur, koliko hinavščine, parfimirane in gladke in sladke, koliko vrtoglavih stavkov, koliko hrepenenja, laskanja — in drugo jutro me je bilo vselej sram, ko sem v zrcalu videl sadel samega sebe in sem si moral reči: norec! In poleg tega prazna duša, prazno srce, fizični in moralni maček, katerega sem potem zopet moril, da se je porodil drugi — — za Boga, to ni življenje, to je ubijanje, to je igra, burka, komedija. In zaradi take komedije se človek ubija, in če komedija sredi akta obtiči, če se ne doigra do konca, potem še tarnamo o skaljeni zabavi, o nesreči, o dogodku, ki nam je s silo potegnil zastor pred oder, da smo odigrali, predno smo namerjali. In tak smešen igralec sem bil zadnje dni, in danes sem se še razburjal, ko sem se k sreči iztreznil iz omotice, ker se mi je zdanilo, ker sem dal slovo komediji.

Tako življenje je življenje brez sadu, in življenje brez koristi je smrt! — —

Vlak je drdral proti jugu, klepetala so kolesa, gugali se vozovi, šipe so zvenele: Ante je sedel tam v kupeju in se zavijal v havelok, po ušesih mu je pa brenčal rek iz Goethejeve Ifigenije: Ein unnütz Leben ist ein früher Tod. (Brezkoristno življenje je skorajšnja smrt.) — — —

Lacingerjev odhod je bil sicer tajen in nenaden, a še tisto dopoldne so vsi govorili, da je Ante izginil brez slovesa. Da ni bil nihče tako kratkoviden, da ne bi bil slutil neljubega povoda za ta beg, to je pač umevno. Ali priznati si je moral mnog, da mu je žal Anteta in da bi mu bil drage volje stisnil roko v slovo, samo ko bi bil prišel. A njega ni bilo, in to je bila zagonetka. Gospa pl. Albenijeva je stvar razvozlala hitro in malomarno: "Ba, kmet! Ni vredno, da se govori." Tetka Tera se je veselila njegovega odhoda, češ, za Margito izvrstno zdravilo; baron je na konju. In res barona ni nič bolelo, ker ga je oštel razljučeni Lacinger; pozabil je na kavalirsko čast in bil vesel, da je dosegel svoj namen: Ante mu ni bil več na poti. Ob tetki Teri in pl. Albenijevi si je privoščil o Antetu nekaj žaljivih in podlih dovtipov, potem pa ni govorila živa duša v tej družbi več o ubeglem plebeju.

Ali dve srci sta čutili vendar drugače: Margita in nje teta nuna Evfrozina. Ta je bila edina, ki je slučajno vedela nataněno za povod, ali omenila ni besedice. Zvedela je stvar slučajno, skoro prisluškaje, in kesala se je, zakaj ni hitela proč od tistega kota, zakaj je obsedela kot pribita in poslušala. Da, sama si je izbijala to misel iz glave in niti sama ni hotela vedeti, in kadarkoli ji je vstal pravi vzrok pred dušo, vselej se ga je ustrašila, a vselej sklenila, da bo molčala kot zid in ne črhnila besedice nikomur — celo Margiti ne, dasi bi bilo zanjo morda dobro. Ne, nikoli ni prisluškovala, nikoli opravljala in sedaj pred smrtjo tudi ne sme, ne, noče nikakor. Pokopala je tajnost, o kateri so molčali baron, Adolf in Antetov stric, pokopala na dnu srca in na ta grob sadila in trosila cvetje vročih, pobožnih vzdihov.

Margito je zadela ta novica nenavadno. Nikdar ni čutila še kaj takega. Celo dopoldne je slonela pri oknu in gledala po cesti, koder se je peljal Ante. Pričela je vezti, brati: nič, pa nič. Kar ljubilo se ji ni in ni se ji dalo, ter zopet je gledala pod sivo nebo in na blatno cesto. Pričela je premišljevati, zakaj bi ji bilo hudo. Saj ga ni žalila, saj je ne veže žnjim nobena vez, nobena obljuba — ne sorodstvo, ne plemstvo, nič, kar nič. Ali vse zastonj. Razum ji je mikroskopsko drobno podal razloge, da je vsaka žalost, tudi najmanjša sentimentalna misel nanj neutemeljena, nepotrebna, da, kar mučna: toda razum v trenutku ne zmaga srca. Čutila je za Anteta nekaj, čemur ni vedela ne izraza, ne vzroka, vedela je samo toliko, da čuti, gorko čuti nekaj, da je to resnica in da si tega ne more iztrgati iz srca ter da bi rada še enkrat govorila žnjim, govorila povsem navadno, voščila samo dobro jutro in potem bi se lahko poslovila ter ga celo pozabila; tako pa ne more — ne more.

Popoldne je deževalo. Gospodje so tarokirali, dame pa ob beli kavi govorile – čudno – o vremenu.

XV.

Malenkost vpliva včasih na bolnika, da se okrene bolezen na boljšanje ali pa na hujšanje. Domišljija igra veliko ulogo in žnjo vred rahla čuvstvenost.

Vreme se ni hotelo ustanoviti. Deževalo je venomer, noči so bile hladne, dan se je krčil kar skokoma, ker ni bilo jasnega neba. Po gorah je padal sneg, letoviščarje je zeblo in jezno so se zavijali v plede in ogrtače, gledali barometer, nervozno trkali na srebrno cevko, a za las se ni ganilo srebro. Kot pribito je stalo nizko. Mnogo jih je pobralo kovčege, zaboje, košare in škatle ter se hitro poslovilo in odjadralo kot selivke v kratkočasna in elegantna mestna stanovanja. Drugi so pa trdovratno čakali, da užijejo pred odhodom še jasen dan in se dobre volje vrnejo, kakor so bili dobre volje prišli.

Teti Evfrozini se je bolezen nenadno shujšala. "Vreme, vreme", so trdili vsi sorodniki in znanci letoviščarji ter se nekam plašno pogovarjali o katastrofi, katere so se vsi najbolj bali, kakor bi ne vedeli, da vsakega življenje ni nič drugega kot krajša ali daljša bolezen, katera se pri vsakem brez izjeme zvrši s smrtjo. Baron Lotar je seveda moral napraviti var frivolnih opazk, ki so bile le koncem jezika in za katere je dobil tudi od Adolfa pošten ukor. Dasi mu je bil Adolf zvest druže, vendar kri ni voda. Evfrozina mu je bila teta in nemilo ga je grabila misel: sorodnica je na smrtni postelji in smrt, ta je bila pač največje gorje zanj in zato si je kratko in malo prepovedal vsako opombo šaljive vsebine. Če je trpela sorodnica, trpela je tudi njegova kri.

Margita je mnogo sedela ob postelji in ljubkovaje roko Evfrozini ponavljala: "Tetka, mila tetka moja, ti ne smeš umreti!" Hodila je v domačo kapelico, molila trenutek pred oltarjem, šla zopet na vrt obiskat sv. Antona, a tudi tam ni dolgo strpela, šla je po vrtu nazaj, izpraševala je sestre in prednico Gabrijelo, kako je Evfrozini. Odgovarjale in tolažile so jo vse prijazno, ljubeznivo, a bile tako mirne, opravljale svoja dela z isto mrzlo natančnostjo, da jih Margita ni mogla umeti in so se ji zdele kar naravnost krute. Gospe so hodile često popraševat o stanju bolnice, kimale z glavami, milovale siroto, vzdihovale, potem se pa zopet vračale in bile stare spletkarice ter ugibale celo: no, če umrje — "kaj pa hoče? — bo vsaj rešena tega dolgočasnega samostanskega življenja. Ljubezni, gorke ljubezni do nje ni čutila nobena, saj je bila Evfrozina zanje mrtva stvar že davno, ko je oblekla redovno obleko; teti Teri je bilo celo nekam prijetno, češ, če pade še ta jez, potem je Margita Lotarjeva. Zato so tudi skrbele, da je bila Margita čim največ v njihovi družbi.

"Ubogo dete, kako se žalosti, sirotka! Oh, kako blago srce ima Margita, kako mehko! Ne smeš, kar ne smeš k bolnici. Od žalosti nam lahko zboliš, in Evfrozina bi težko umrla, ko bi te videla, da tako žaluješ. Le pri nas bodi, mila dušica, poglej barona, ves pobit je zaradi tebe! On trpi in čuti s teboj, le okleni se ga, potolaži te najbolje."

Tako so govorile Margiti, tiščale vedno vanjo in jo vedrile in motile, da je res živela v neki megleni omami in je pozabljala, kako se ji trga srce od srca, katero edino jo je doslej ljubilo istinito, globoko, nesamopridno. Ali v resnici so se vrlo malo bale za Margitino zdravje, ampak bale so se kakega resnega in treznega nauka iz ust bolnice, ki bi prav zato, ker bi bil poslednji, najizdatneje vplival na mehko dušo Margitino.

Mrak je legal zgodaj na zemljo, pust, siv mrak. Solnce ni zahajalo v rdeči zarji; za motnimi oblačnimi kopami je tonila njegova luč. Dolge sence niso padale z gor, le megle so se vlačile ob vodah in se plazile po gorskih bokih kakor smrtni strahovi. Zvonček v grajskem stolpiču je zaklenkal silno otožno, jokavo; čutil je, da je izpod teh mrzlih megla planila ledena smrt v grajščino in mirno obstala z dvignjeno koso ob postelji sestre Evfrozine.

V snažni sobi je stala postelja z vzglavjem pri zidu, nožna konečnica je bila obrnjena po sobi. Nad glavo na zidu je viselo leseno veliko razpelo, nad vrati je nihala ura svojo večno pesem: Vsikdar, nikdar, nikdar, vsikdar! Krog postelje so klečale sestre usmiljenke, z lučmi in moleki v rokah. Snegobela široka pokrivala so se gibala in tresla majhno, majhno, kot bi prožil njih konce udarce srca, katero je bilo in se topilo v šepetajoči molitvi.

Evfrozina je ležala na smrtni postelji, bela kot lilija, držala se na smeh kot jutranja zarja. Usahle roke so prebledele še bolj in snegobela odeja, na kateri sta sklenjeni roki držali svečo in križ, je temnela pred to prozorno belino. Po vsej sobi je vladar mir, širilo se blaženstvo, kot bi duhovi pahljali s perutmi nebeški balzam nad vso to družino. Tu ni bilo nereda, ne vzdihov, ne obupnih lic, ne brezizraznih oči; ni bilo bojazni, ne trepeta; — vladal je oni mir, za kateri zastonj preplovež morje, zastonj si razhodiš nogi, izmučiš roki — zastonj sezidaš gradove, nagromadiš zlatov — zastonj, tega miru ne dobiš v celem svetu, to je bil mir drugega sveta, bil je pax Christi.

Bolnica je odprla oči. Iz njih je odsevala nekaljena luč; niso bile zbegane, ne kalne, ne boječe. Bile so te oči kakor tiste, ki so zrle uprav kar najlepši prizor in se še smehljajo, dasi je izginila čarobna prikazen. Evfrozina je skušala dvigniti glavo. Prednica Gabrijela ji je pomagala. Odprla je na smeh se držeče ustnice, po sobi je zanihal slaboten, a ne tresoč se glas, kot bi govoril nekdo z onega sveta. Evfrozina je prosila milo in prisrčno vse sestre odpuščanja, priporočila se v molitev in vzela slovo. Zadnja beseda ji je umrla na ustnicah, glava je omagala, prednica jo je položila nazaj na belo vzglavje. Obležala je mirno na belem prtu, kot bi odtrgal cvet in ga spustil na belo zaveso.

Vrata so se odprla; prišel je duhovnik v črnem talarju, širokorokavnem roketu in srebrnim škropilnikom v roki. Obraz mu je bil koščen, nos orlov, čelo visoko, izraz slovesno resen. Pokropil je bolnico, blagoslovil sobo, potem pa pokleknil in molil. Smrtni boj se je pričel, tisti boj, ko drgeče telo bolnikovo, ko drsi na postelji, ko so oko suče in iščejo prsti pomoči, bilke, da bi še oprijeli in obumiranje nedolžnega deteta, to je držali v življenju, ko teče grenka solza iz plašnega očesa, ne, ta boj ni bil grenki smrtni boj, to je bilo bilo slovo neveste, predno zleti v objem svojemu ženinu; tako se poslavlja smehljajoča zarja od belih lednikov, tako mirno tone solnce v morskih valovih sredi oceana.

"Smrt mi je dobiček", ponovila je Evfrozina z zadnjo močjo za duhovnikom.

Prednica Gabrijela ji je zatisnila oči in rekla: "V večnosti je, počivaj v miru!"

Duhovnik je obmolknil, po sobi je zavladala tajna tihota, pod oknom je zašumelo listje, duša je dobila mir.

Duhovnik je odšel resno zamišljen. Sedel je doma v naslonjač, podprl si glavo in ponavljal: Ecce, ecce, quomodo moritur iustus!

Evfrozina je ležala na mrtvaškem odru. Ljudstvo jo je hodilo kropit ter molit za pokoj njene duše in gledat ter zopet gledat odsev blaženega miru, ki je bil razlit kot skrivnostna luč po mrtvem obrazu.

Margita je žalovala, in hodili so k njej letoviščarji v tisti mrzli, črni formelni obleki, vsi z istimi frazami, vsi z istimi obrazi zunajnega sočutja, izrekali ji sožalje in jo tolažili, pa zopet takisto ledeno odhajali, zavedajoč se ponosno, da so zvršili mrzlo dolžnost. In Margita se jim je zahvaljevala ter občudovala njihov trud in ljubeznivost, sprejemala jih in odpuščala, a njeno srce, ki je trpelo in krvavelo, je ostalo brez leka, brez zdravnika — bilo je bolno, tako silno bolno.

Pokopali so Evfrozino na domače pokopališče, na katerem je že spalo dokaj žrtev ljubezni do bližnjega. Na vzglavje groba so prislonili belo marmorno ploščico, na katero je vdolbel klesar križec, dan in letnico rojstva in smrti. In pod skromnim grobom brez piramide in obeliska, brez mavzoleja in epitafija, brez cipres in cuj sniva prah plemenitega srca sanje pravičnega.

XVI.

Vreme je bilo trdovratno, sezona letovišč završena. Mesto vrišča in zvonkega smeha, mesto gospodičen in kavalirjev, mesto umirovljenih častnikov in uradnikov, skrbnih mamk in jezičnih tetk je hojeval tuintam star služabnik po vrtih in vilah, zapiral in zabijal okna, izkopaval po vrtu gomolje georgin, obvezaval tuje, pripogibal vrtnice, kot bi vesoljni živi vrt in bučno hišo vsnival in pokladal v zimsko postelj. Iz življenja se je rodila smrt, iz vrišča molk, iz vile zimski grob. Kjer je drdrala prej gosposka kočija, kjer so jahali "vitezi", kjer je dišal parfum, tam je škripal neroden koš krompirja, tam je gonil pastir na travnike, tam je rataj tiral plug na njivo.

Po mestih je pa začelo vreti novo življenje, polnile so se učilnice in vojašnice, po šetališčih je zašumelo novo gibanje; pozdravljanja, izpraševanja, poklonov in čestitk na vrlem zdravju ni bilo ne konca ne kraja. Pordela, nekoliko osmojena lica so izdajski kazala vsakega, kdor je bil toliko srečen, da je prebil počitnice v toplicah, na kmetih, po letoviščih. In mimo teh obrazov so švigale kot sence bledolične deklice, zarumeneli možje, ki jim ni bila usoda toliko ugodna, da bi bili mogli na zrak in so životarili priklenjeni na pult in šivalno mizico cele dolge počitnice in na debelo goltali pusti mestni počitniški dolgčas.

Vrnila se je tudi Margita, vrnil baron Lotar, tetka Tera, Adolf — poslovili se s kapitanko in gospo pl. Albenijevo, ki sta Lotarju ob slovesu voščili srečo ob bližajoči se zaroki in poroki. Spomnili sta se blage preminule tete Evfrozine, spomnili s tisto moderno bridko ironijo, ko lice plaka, srce pa plešе veselja in sreče; spomnile se takisto s poniževalnim smehljajem Lacingerja, pravega "dobroproča", in preko teh dveh oblakov zrle v duši vzhajajoče jasno solnce Lotarjeve in Margitine sreče — sreče namreč, da bodeta zvezana, pred svetom proglašena kot najfinejši par vseh porok — in da potem živita pod isto streho brezskrbno, goječ vsak to, kar mu najbolj ugaja, hoteč vsak svojim potom, razven plesov, gledišč, obiskov, večerij in koncertov.

Margita je bila po smrti Evfrozine zelo otožna. Že Antetov nenadni in nenadni odhod brez slovesa je nanjo vplival tako, da ni bila par dni dobre volje. Kaj je čutila, kaj je imela v srcu do tega človeka, tega si ni mogla tolmačiti. Čimbolj se je trudila, da bi se mirno in trezno dokazala, da je Ante njej popolnoma nevtralno bitje, da je človek dobrega srca, s katerim se je seznanila slučajno zato, ker ga je potrebovala, da mu sicer nima nič očitati, a prav tako nima čisto nič, kar bi jo vleklo in vezalo, da bi se še kdaj v življenju morala njega spominjati. No, kljub tej logiki je bil Ante zanjo vendar-le zanimiv, bil je skrajnji kontrast Lotarjev, in prav taki kontrasti nam težko izginejo naglo iz spomina.

V družbi se je o njem govorilo redko in še tedaj zabavljivo, ker je odšel brez slovesa, kot kmet, ki pride v vas, sedi nekaj časa pri peči, si ogreje hrbet, potem zadeha, prime za kljuko in gre tebi nič meni nič zopet skozi duri. Tagovorjenje je Margito nekoliko zbadalo, a hkrati ji je lečilo srce in izbijalo iz glave misel na Antona, češ, tak istiniti ni vreden naše družbe, še manj pa misli. Mlada je bila, in mladina je pač večno taka, kakršna je družba krog nje. Ni pa tako lahko prebolela smrti tete Evfrojine. Izkušali so jo tolažiti. Toda ta tolažba! Fraza za frazo, vse mrzlo, brez srca, brez ognja, brez ljubezni. Za tako tolažbo je treba čuteče duše, ki ne govori mnogo, ki ne govori nič, ampak ki čuti taisto kot mi, čuti prav tako močno. Takega srca je potrebovala Margita, srca samega, brez sladkih besed, brez konvencijonalnih dobrikalnih izrazov sočutja, srca je potrebovala, katerega bi se bilo oklenila ter se na njem izihtela in izsolzila, in s to gorko srčno roso presadila ljubezen do Evfrozine v to drugo prav tako dobro, nesebično jo ljubeče srce. Ali takega srca Margita ni našla. Imela je pač globoko urojeno svojstvo, ki je lastno preprostemu in nepokvarjenemu srcu, da namreč hitro in skoro nezmotljivo spozna, kdo da je istinito in nesebično ljubi. Vodili in vodili so jo k Lotarju, na njem ji kazali utehо in mir, njega so slikali za oni stober, ki bi oprl njeno omahujoče dušo. Lotarju se tudi v resnici smilila, dasi ni mogel tega umeti, kako more tako izobražena svetovna dama žalovati po umrli redovnici, in naj je tudi njena sorodnica. In česar sam ni imel, česar sam ni čutil, tega tudi Margiti ni mogel dati, ni mogel vliti v bolno srce. Spoznala je ona to in poslej molčala in želela, da se ni nikdar v družbi govorilo o teti Evfrozini. O njej je govorila le sama s seboj, kadar je slonela v tihem svojem budoarčku in gledala na plivkajoče morje, ki se je treslo in trepetalo v pordelih valovih od večerne zarje, kot je trepetalo in nihalo njeno srce in krvavelo in je bolelo, ker je z Evfrozino premalo občevala pred smrtjo, ker je ni vprašala v zadnjem trenutku sveta, morega sveta za življenje. Umrla je nenadoma, prehitro, in vprašanje, katero ji je zastavila glede svoje bodoče sreče, tega usodnega vprašanja ji ni rešila jasno, točno. Zvenel ji je samo tisti orakelski odgovor: Zatoraj naj preizkuša oni, ki se ima za večno zvezat...

Tako je bilo Margitino duševno stanje, in vendar so vsi visoki krogi govorili o njeni sreči, zakaj javno je bilo, da se čim prej priredi slovesna zaroka z Lotarjem. Ta je bil redni gost pri Ladičevih, neločljiv spremljevalec Margite na šetališčih, pri koncertih, v gledišču — povsod so ga videli v družbi Ladičevih. Margita je bila kakor ograjen ptiček, vedno v zabavi, v petju, v šumu, na videz je imela vsega na izbero, uživala najsijajnejšo svobodo, ali vendar ni bila nič prosta, tako prosta, kot si je sama želela, kot je bila na vrtih in gajih v tihem zagorskem kotu. Ni čuda, da se je tako privajala od dne do dne tega življenja, navajala se Lotarja in nazadnje že kar mislila, da mora samo žnjim občevati, samo žnjim se zabavati, da se on resnično žrtvuje zanjo, da opušča prejšnjo družbo le njej na ljubo in da bi navčadnje bilo vendar lepo življenje, ko bi ga imela tako sama zase, doma, vedno doma in poleg sebe; in kako bi ga tedaj preustvarila, kako bi sanjala, kako bi se veselila tihih ur, brez sitne formalnosti, ampak prosto, svobodno na svojem svetu, v domačem krogu. In če bi nastopila javno na plesu, v koncertu, bi bila ob njegovi strani vendar-le prva dama, baronica, plemenita. Zavidale bi ji druge, posnemale njeno toaleto in ona bi bila kraljica. Tudi ta misel jo je ljubko dražila in ščegetala, dasi ni bila ohola, a bila je ženska in vsled tega že od narave zaljubljena vase, hrepeneča po vtiskih, poklonih in občudovanju. In tako so jo te duhteče in vojajoče razmere zazibale in zasipale v neko nejasno meglo, da se je zibala v njih brez misli in brez pravega čuta.

In prišlo je, kar je v teh razmerah moralo priti: zamenjala sta briljantna prstana, razposlali so povabila in napočil je slovesni večer zaroke.

Zlat lestenec je gorel nad dolgo, pogrnjeno mizo, dragoceni šopki so duhteli na mizi, s cvetjem je bil prepleten prt, cela obednica je bila sijajno opravljena, slovesna, razkošna. Zunaj je žvižgala burja, morje je pljuskalo, pred Ladičevo hišo so pa drdrale ekipaže, elegantne in dragocene; Lotar je imel plemenite in odlične prijatelje in sorodnike. V vseh višjih krogih se je govorilo o tej sijajni zaroki, katere slovesnost je bila izredna, da je budila splošno pozornost.

V salonu so se zbirali povabljenci. Nihče ni odrekel, vsi so prihajali po redu: bogataši, plemenitniki, častniki. Svilena krila so šumela, vonj najfinejših dišav se je širil po salonu in se prelival v mehko toploto, ki je dihala od krasne peči v renesančnem slogu. Častniki so stali kot uliti v novo uniformo pred fotelji in dvorili damam, prodajali najnovejše dovtipe, trudili se z vso energijo svojih talentov, da so bili kolikor mogoče dovtipni, duhoviti in zabavni. Starejše dame so si izbrale prostorčke pri mali rokoko-garnituri, prevlečeni z bordo-plišem in odičeni z bogato pozlačenimi vijugastimi okraski. Ob dragoceni velikanski japonski vazi so se zbirali sivobradi očetje in prerokovali o politiki, ugibali o bodočih volitvah in ocenjali novo ministrstvo. Med njimi je bil tudi gospodar, oče Ladič, ki se je za vse to kruto malo menil in kot sluga svoje praktične žene igral dosti žalostno ulogo štatista. Zato pa je bila v gospe Ladičevi osredotočena vsa agilnost, telesna in duševna. Za vsakega gosta je imela drug ljubezniv pozdrav, vsakega je znala vesti tja, kjer je vedela, da je zanj in za druge najumestnejše.

(Dalje prihodnjič).

Rad bi zvedel za naslov svojega prijatelja FRANKA ZALOŽNIK. Pred tremi meseci je odšel iz Imperial, Pa., in ne vem, kje se zdaj nahaja. Prosim ga, da se mi javi, ker poročati mu imam nekaj važnega. — Jacob Keber, Box 181, Imperial, Pa.
(2-4—10)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. E., Thomas, W. Va. — Na Vaše nenavadno vprašanje Vam odgovarjamo, da je papež v Rimu samo čez katoliško Cerkev glavar.

SLUŽKINJA

dobi dobro stalno službo pri spodaj podpisanem vdovcu z dvema malima otrokoma; sme imeti tudi tudi enega otroka. Lahko delo; na starost se ne gleda. Katero veseli, naj piše na moj naslov:

Michael Lamperf,
R. F. D. No. 3, Box 55.
(2-4—10) Johnstown, Pa.

Rad bi zvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA ŠPEHAR. Doma je iz Dan pri Ložu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje se nahaja, da mi naznani njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi svojemu prijatelju: John Mlaka, Box 45, Gaffney, Pa.

IŠČEM

Slovenko ali Hrvatico za pomoč v kuhinji. Plača po dogovoru. Stalno delo. Za pojasnila se obrnite na:

Mary Linčan,
E. Anerso Store, Kinzua, Pa.
(2-4—10)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v West Virginia in Pennsylvania naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uredništvo.

SLUŽKINJA

dobi dobro stalno mesto pri slov. družini z enim otrokom. Lahko delo, plača po dogovoru. Pišite na naslov:

Mrs. Gertrude Rainer,
Box 6, Lafferty, Ohio.
(28-9—4-10)

PREKLIC.

V članku "Poslovanje avstrijskega konzulata" v št. 228 od 28. sept. 1916, katerega smo preveli iz newyorškega lista "Times", je naše uredništvo tudi omenilo ime g. V. Kubelka v op. ured., katero ime se pa ne nahaja v angleškem članku, vsled česar tempotom obelodanimo, da je ta opazka o g. V. Kubelka le pomotoma prišla v list. Uredništvo.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRAJ

POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Naša Ančka.

(Povest. — Spisal Vekoslav Radgončan.)

(Konec.)

Najprej so ognjegasci pričeli ljudi reševati iz zgornjih nadstropij. Moški so se po lestvah sami spuščali na tla, ženske in otroke pa so spuščali po plahtah. V tretjem in četrtem nadstropju je šlo vse po sreči, v petem nadstropju pa so bile večje težkoče. Prvič je tukaj vlada grozna visočina in drugič je tukaj ogenj tako drzno oblizaval okna in stene, da nihče ni mogel blizu.

Ko so vrata stanovanj pogorela, razširil se je ogenj na opravo in tudi na obleko tistih, ki so vsi obupani stali pri oknih in klicali na pomoč. Nekateri so bili že napol omamljeni in bati se je bilo, da zgorijo ali da jih zaduši dim. Kaj storiti? — Nekomu je prišla dobra misel v glavo. Hitro so privezali štiri dolge in močne lestve vkup na vrv in jih potegnili do okna petega nadstropja nasprotne hiše. Potem so spodnji konec vrvi vrgli na okno goreče hiše. Tam sloneči ognjegasci so pritegnili vrv, lestve naslonili na svoje okno, položijo dve lestvi vodoravno, na vsako stran pa eno pokonci. Iz nasprotne hiše so položili še nekaj desk za tlak in na ta način je bil v malo trenutkih narejen most iz ene hiše v drugo čez ulico.

Kolikor je bilo stanovalcev še zdravih, so sami drug za drugim stekli čez ta umetni most. Nazadnje pa je bilo treba na varno spraviti še one, ki so se že bili onesvestili. Bilo je nekaj otrok, nekaj žensk in dva moška, ki sta pri gašenju dobile hude opekline. Tudi te so kaj hitro spravili čez most. Privezali so na obeh koncih veliko rjuho, nanjo položili nezavestnega, ga potegnili čez most, prazno rjuho pa zopet potegnili nazaj. Vse to je šlo tako hitro, da smo spodaj stoječi gledalci komaj zasledovali. Nezavestne so potem po stopnjicah nasprotne hiše prinašali na ulico, kjer sta stala dva rešilna voza.

Vsakega, koga so prinesli mimo mene, sem pogledal, a poznal nisem nobenega. Smiiili so se mi revežl, kakor se sploh ponesrečence smili vsakomur, če prav ga ne pozna.

Kot zadnjo so prinesli mlado dekle, komaj dvajset let staro. — Pogled nanjo je bil pretresljiv. Obleka ob levi strani do rame je bila vsa sežgana, od ostale je kapljala voda, koža je bila vsa osmojena in polna mehurjev, samo obraz in lasje so bili še nepoškodovani. Bila je popolnoma nezavestna. Pogledal sem ji v obraz — skoro mi je sapa zastala. — Sklonil sem se bliže k njej in jo še enkrat prav dobro pogledal. — 'Moj Bog, Ančka!' — sem vzkliknil nehote, ne zmeneč se za sogledalce, ki so z menoj vred stali v veži. Ni me slišala, revica, ni me videla; vse ji je bilo popolnoma odpovedalo.

Nisem se smel boje muditi pri njej, kajti od zunaj se je že čul glas: "Avanti! avanti! presto! — Hitro naprej!" — Toliko sem še utegnil, da sem vprašal nosilca, ali ve, kdo je to dekle. — "Ne vem. Nato so jo potisnili v rešilni voz, zaprli vrata in odpeljali jo naravnost v bolnišnico.

Po tem pretresljivem prizoru bil tako razburjen, da sem takoj zapustil ta nesrečni kraj. Še enkrat sem pogledal na gorečo hišo. Požar je še vedno razsajal in je celo streho predrl. Ali s tem je dospel do vrhunca svojega pogubnega dela. Kajti po spodnjih nadstropjih je že pričel pojemati in se na sosednje hiše vsled velike požrtvovalnosti gasilcev, ki so vse svoje moči napeli, ni mogel razširiti.

Bilo je že polnoči, ko sem dospel v svoje stanovanje. Sedel sem še nekaj časa pri mizi, premišljal dogodke, ki sem jih bil ravnokar doživel, in se potem odpravil k počitku. Dasi sem bil zelo utrujen, nisem mogel zaspati. Vedno so mi bile nesrečne žrtve požara pred očmi, najbolj pa naša uboga Ančka. Kolikor bolj sem si predočeval njen obraz, toliko bolj sem prišel do prepričanja, da je morala biti le ona. Pa kako je neki semkaj zašla? In ravno v to nesrečno hišo? Marsikoga usoda res prav vodi v nesrečo. — Šele proti jutru sem malo zatisnil oči, toda brez krepilnega spanja. Hude sanje so me zmučile še bolj kakor bdenje.

Drugi dan sem bil že zgodaj zopet na nogah in sem takoj hitel v kavarno, da bi eodi čital natančnejša poročila o snočnem požaru. In res so jutranji časopisi že prinesli obširna poročila o močnem požaru v starem mestu in eden je cel onavajal imena ponesrečencev. To je bilo ravno, kar sem iskal.

Hitro sem pogledal na dolgo in široko pisano poročilo in hitel do imen. Ko sem jih našel, mi je nehote vse zastalo. — Bil sem razburjen. — Nato sem počasi in pazljivo prečital vsa imena — sama tuja imena — nobenega nisem poznal. Morda sem se pa le zmotil, sem si mislil. Čital sem prihodnji odstavek poročila:

"Kot zadnjo pomilovanja vredno žrtev moramo navesti še deklino Ano Smuk, služkinjo pri bančnemu uradniku Dellarosa, ki je s svojim lastnim životom branila malo osemletno hčerko svojega gospodarja pred plameni, ki so švigali skozi vrata, dokler se ni sama onesvestila. Hrabri služkinji želimo iz srca, da tega junaškega čina ne plača z lastnim življenjem. Zdaj leži v bolnišnici v smrtni nevarnosti vsled groznih opeklin, ki se razprostirajo skoro po vsem njenem životu."

Torej je bila vendarle ona! In kako junaško se je vedla v smrtni nevarnosti! S svojim lastnim životom je drugim branila življenje! S tem junaškim činom je pokazala svoj blagi značaj, svoje čuteče srce do bližnjega. Zastavila je lastno življenje za življenje svoje varovanke.

Še tisti popoldan sem šel v bolnišnico obiskat Ančko. Prišel sem še pred uro za obisk določeno. — Mnogo nas je bilo pred bolnišnico: sorodniki in znanci ponesrečencev, poročevalci raznih listov in tudi nekaj radovednežev. Celo fotograf je bil med nami, ki je nameraval za nek ilustrovan list prirediti slike ponesrečencev.

Stopil sem k vratarju in ga vprašal, ali morda pozna bančnega uradnika Dellarosa.

"Poznam ga", mi je odgovoril in pogledal po okoli stoječih, "saj je celo tukaj, menda tudi čaka na vstop. Vidite onega gospoda tamo-le z gospo in z malo deklico, ki ima obvezano roko. To je gospod Dellarosa."

Stopil sem k njemu, se mu predstavil, izrazil sem mu svoje sočutje zaradi nesreče, ki ga je zadela, in ga potem vprašal, ali mi more povedati, od kod je njegova služkinja doma.

"Od nekod na Kranjskem, imena vasi ravno ne vem", mi je prijazno odvrnil. "Če se ne motim, sem tudi Vaše cenjeno ime videl vpisano v njeni knjižici. Najbrž je bila kedaj tudi pri vas v službi."

Ko sem mu v malo besedah navedel nekaj podatkov o njej, mi je dejal:

"Se že ujema, prav ona je, ne motite se, gospod. Ančka je bila tudi pri nas prav pridna in vsem udana. Zlasti to-le mojo hčerko je imela kaj rada. Kadar sva midva z ženo hotela kam z doma, sva ju lahko brez skrbi pustila doma. In včeraj, glejte, ta grozna nesreča! Mdva z ženo sva bila v Boschettu na koncertu. Ančka pa je ostala z mojo hčerko doma. Ko je med koncertom počil glas, da v starem mestu gori, sva hitela domov in prišla, ko so se rešilni vozovi ravno že odpeljali. Niti blizu nisva mogla, ker je bila ulica na obeh koncih zaprta. Pomislite, gospod, kolik je bil najin obup! Saj sva morala misliti, da je nanjin otrok v plamenu. K sreči je najino hčerko prevzela neka gospa iz nasprotne hiše, ko so jo gasilci rešili iz gorečega stanovanja. Tam sva jo končno našla. Dobila je samo male opekline na roki. Ubogo Ančko pa je ogenj grozno zdelal! Stala je namreč pri oknu, klicala na pomoč in s svojim telesom najino hčerko branila pred plameni, ki so iz sobe sikali proti oknu, tolik očasa, da se je vsled vročine in neznosnega dima sama nezavestna zgrudila na tla. Na vso srečo so še pravočasno do njiju prišli gasilci in ju skozi okno potegnili na rešilni mostič, sicer bi bili obe zgoreli. Bog daj, da Ančka ostane živa. Grozna nesreča, grozna! Vse nam je zgorelo, prav vse. Proti jutru se je celo še strop udrl. Niti ene stvarce nismo mogli rešiti. — Sedaj pa je vstop že dovoljen. Ali greste tudi Vi Ančko obiskat: ako Vam je ljubo, gremo pa skupaj."

"Hvala lepa! Bom šel malo pozneje. Zdaj se grem še malo sprehajat. Srečo!" sem se poslovil pri obitelji in šel po cesti naprej. V trenutku nisem mogel iti k Anči, preveč sem bil razburjen. Ti grozni nočni prizori, nič spanja in sedaj zopet ta natančen popis, vse to je zelo slabo vplivalo na moje tvaničo. V prisotnosti rakvi je lažjive. Moral sem se prej malo pomiriti.

Čez dobre pol ure sem se vrnil in stopil v bolnišnico. Na hodniku sem vprašal usmiljeno sestro, kje leži Ana Smuk, ki se je ponesrečila pri nočnem požaru. Sestra me je odvedla v poseben oddelek in me prosila, naj malo počakam, da se prepriča, ali je mogoče govoriti z bolnico, kajti večinoma je bila nezavestna. Vrnila se je kmalu in mi z roko dala znamenje, da lahko vstopim.

Zagledal sem Ančko na beli postelj vso obvezano in kakor novorojenček povito. Samo glavo je imela prosto in vrat. Obraz ji je bil bled kot zid, oči so bile upadle, ob obeh straneh glave pa so lasje v kodrih ležali a blazini. Od groznih bolečin je venomer glavo z leve premikala ne desno in zope nazaj. Po prstih grede sem se ji približal. Ko me je ugledala, je glavo še bolj obrnila proti meni, oči kolikor moč odprla in izpregovorila s prav slabim glasom:

"Oh, gospod, ali ste Vi? — Ali ste vedeli, da sém bolna? — Kje pa so mati — oče — sestre? — nobenega ni blizu!" —

"Ali me še poznate, Ančka?"

"Še, še! — Oh te strašne bolečine — in tako kratki dnevi so — se že zopet temni — luč — dajte — luč!"

Zopet je pričela glavo semintje premikati; obraz je postal še bolj prozoren, oči pa popolnoma motne — zopet se je onesvestila.

Stopil sem nekaj korakov proti izhodu; a usmiljena sestra mi je dejala, da naj malo počakam, da se bode kmalu zopet zavedla. Ko sem nato proti sestri izrazil dvom, da bi Ančka ozdravela, mi je odvrnila po tihem:

"Ta bode najbrže še danes rešena."

Srce se mi je stiskalo v prsih in komaj sem se mogel vzdrževati solz, ko sem to mlado bitje videl strto pred seboj. Ne matere, ne očeta, ne sester, nikogar ni bilo, ki bi ji rekel tolažljivo besedo. Nikomur ni mogla potožiti o svojem neznosnem trpljenju. Kogar je pogledala, sami neznani obrazi brez zanimanja hodili so okrog nje in opravljali svoj vsakdanji posel. Bolečine so razdevale njeno telo, čut osamelosti je razjedal njenega duha.

Čez kakih pe minut se je zopet vzbudila iz omedleviee. Takoj je obrnila glavo proti mei. Stopil sem bliže k njeni postelji, kajti opazil sem, da bi mi rada nekaj povedala. —

"Prosim Vas, gospod, ali še veste naslov mojih starešev?"

Ko sem ji pritrdil, je nadaljevala počasi s slabim glasom, a popolnoma jasno in razločno:

"Bidite tako prijazni in sporočite jim o moji nesreči. — Čutim, da ne bom več zdrava — moje moči so pri kraju. — Sporočite jim moj pozdav, tudi sestram in bratom — naj se kedaj spomnijo na svojo nesrečno Ančko, ki je šla v tujino srečo iskat — a je našla nesreč!"

Tu je prenehala, več ni mogla govoriti, tako je bila upehana. Jaz jo tudi nisem hotel dalje mučiti z vprašanji. Obljubil sem ji, da bodem vse sporočil kakor želi, potem sem jo z roko pogladil po bledih licih, kar ji je tako dobro delo, da se je celo nasmehnila. — Z očmi se mi je zahvalila, z besedo ni mogla več. — Rekel sem ji še nekaj tolažilnih besedi, nato sem se kratko poslovil in zbežal po hodniku po prosto. Nisem mogel več gledati nesrečnega mladega bitja, ki je nanj že čakala smrt.

Ko sem šel doli proti morju, mi je marsikatera kaplja padla iz oči in se na cesti pomešala med prah. Na obrežju sem gledal valove, ki so se drug za drugim valili h kraju. Mislil sem si: Kako podobno je vendar človeško življenje tem nemirnim valovom. — Daleč tam sredi morske gladine nastane majhen valček, vedno večji postaja, vedno večji in ko pride val do kraja, se z vso silo zaleti ob pečino — še enkrat zašumi — val se je razbil ob pečini. — Iz vode je nastal, v vodo se je zopet povrnil.

Drugo jutro sem že Ančkino ime po listih čital med umrlimi. Nek ilustrovan list je prinesel tudi slike ponesrečencev, med njimi seveda tudi Ančkino. Poiskal sem upravništvo dotičnega lista, kupil dva lista, enega za starše, enega zase in odšel v svoje stanovanje. Tu sem napisal natančno poročilo o groznem požaru, o nesrečni Anči, njene pozdrave in priložil dotični list. Vse skupaj sem dobro zavil in odposlal na njenega očeta.

V teku dopoldne sem jo še enkrat šel obiskat v bolnišnično mrtvašnico. V prisotnosti rakvi je le-

Rada bi zvedela, kje se nahaja moj brat FRANK KOKALJ, po domače Jelovškov, iz Št. Vida pri Zatični. V Ameriki biva že več let in pred par leti je bil nekje v državi Ohio. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi svoji sestri Mariji Kokalj, omoženi Oblak, 804 Market St., Waukegan, Ill. (2-4—10)

Rad bi zvedel za naslov svojega brata JOHNA BENČAN. Doma je iz Dolenje vasi pri Cirknici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Joe Benčan, Box 517, Davis, W. Va. (2-3—10)

OPOMIN.

Tempotom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da poravnajo svoj dolg do 15. oktobra 1916, in kdor ne bo upošteval moj opomin do omenjenega dne, bom žnjim drugače postopal.

Frank Meglič,
Box 24, Lloydell, Pa.
(2-4—10)

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Slovenskim tamburaškim zborom kakor tudi posamezникom, ki ljubijo tamburo. V tej tovarni se izdelujejo tamburo po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih.

Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami.

Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov ter finih slovenskih plošč i. t. d.

Veliki ilustrovani cenik s slikami pošljem vsakemu zastonj.

Ivan Benčič
4654 St. Clair Ave
Cleveland, Ohio.

Iščem JOHNA STAREMŠEK, doma iz Špitaliča na Gorenjskem. Pred dvema letoma se je nahajal v Pittsburgu, Kansas. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi na moj naslov: Sebastian Slapnik, 951 E. 63. St., Cleveland, Ohio. (30-9—5-10)

Kje sta moja dva prijatelja FR. FATUR, podomače Krznarjev, iz Zagorja pri Št. Petru na Notranjskem, in JOSIP KOVAČ iz Palčja. Prvi je bil pri meni pred devetimi leti v Cranesville, Pa., in drugi pa pred 18. meseci na Reitz, Pa. Prosim ju, da se mi oglasita in ako ne, ju bom še iskal. — Frank Stefančič, Box 25, Ore Hill, Pa. (30-9—2-10)

Kje je ANTON MLAKAR, doma iz Poljan pri Ložu? Za njegov naslov bi rad zvedel: Andrew Kordiš (podomače Hosta, tudi iz Poljan), R. F. D. 1, Box 35, Newberry, Mich. (30-9—3-10)

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili oslepavljeni, oropani ali če so v njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali dovodošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:
STATE DEPARTEMENT OF LABOR,
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION,
Newyorški urad:
230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

HARMONIKE

vodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo sprejemam vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kvanjake kakor vse drugo harmonike ter računam po delu ka korišno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1817 East 62nd St., Cleveland, Ohio

IŠČE SE GOZDARJE.

Za delati drva; $1.35 od klaftre za rezati kemični les.

Za lupljenje; najboljša plača. Ko preneha sezija, je dovolj dela od kosa ali pa v kempah.

Za izdelovanje cedra; največja plača od kosa za rezati logsa, stebre, trame, švelarje itd.

Za splošno delo v gozdu; najvišja plača. Stalno delo skozi celo leto.

I. STEPHENSON CO., Trustees,
(19—9 v d) Wells, Mich.

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

IŠČE SE

100 drvarjev za delati drva v severnem Michiganu. Lep gozd. Plača $1.30 od klaftre. Dobre kampe, prijazna okolica. Vprašajte pri:

Charcoal Iron Company of America,
(6-9—5-10) Manistique, Mich

IŠČE SE DELAVCE.

Delavni čas 6, 8 in 10 ur na dan. Zasluži se od $2.25 do $4.00 na dan. Plača je od dneva ali pa tudi od kosa. 10% (bonus) pri boljška pri stalnem celomesečnem poslu. Samo stalni delavci naj vprašajo. Velika slovenska naselbina.

Kohler Co.,
(21-9—4-10) Sheboygan, Wis.

BRAT, POMAGAJ TRPEČEMU BRATU!

Dr. LORENZ,
Specialist moških bolezni

Jaz sem edini hrvaško govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.
DR. LORENZ.
641 Penn Av. II. nadst. na ulici.
Uradne ure: dnevno od 9 dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopolne do 2. popoldne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

OPOMIN.

Tempotom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da mi v teku enega meseca pošljejo svoj dolg. Kdor se v tem času ne bo javil, ga bom moral drugim potom iskati.

Joseph Jakšetič,
Box 112, Onoville, N. Y.
(28-9—2-10)

Rad bi izvedel za naslov svojih prijateljev: JOSIPA KOCJANČIČ ter LOVRENCA in JAKOBA ŠIRCA. Vsi so doma iz Studenega pri Postojni. Prosim jih, ako bodo čitali ta oglas, da se mi javijo. — Frank Milavec, 710 Pough St., Niles, Ohio. (29-9—2-10)

POZOR ROJAKI!

Najuspešnije sredstvo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega masila zrastejo v štih tednih krasni goosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali in osivali. Revmatizem, kostihol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma odstranim, rane, opekline, bule,ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $500. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljam zastonj.

JACOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR! HIPNOTIZEM

Izšla je vsakoršna knjiga, kakršne se nimajo Slovenci nic tu ne v stari domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo z užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatere stvari, o katerih doslej se slutil ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančna navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavadne.

Stane 60 centov. Tri knjige $1.50. Oni, ki si z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj.

Naročajte pri:
"SLOVENSKA KNJIGARNA",
P. O. Box 1611, New York, N. Y.

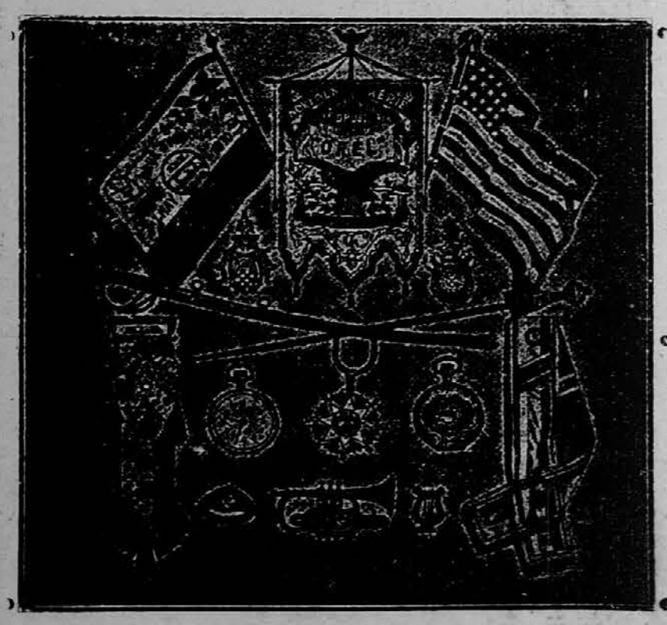

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Upraševanje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa., Box 328.

$1

dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.
CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov
CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma dokvanja ali imena parnika.
Obrnite se mnogo na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.